C/2026/4813

8.9.2026

OZNÁMENIE KOMISIE

Aktualizácia usmernení Komisie o jednorazových plastových výrobkoch v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/904 o znižovaní vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie

(C/2026/4813)

OBSAH

Strana

1. ÚVOD 4
2. VŠEOBECNÉ TERMÍNY A VYMEDZENIE POJMOV 5
   - 2.1. Vymedzenie plastov (článok 3 bod 1) 5
     - 2.1.1. Polymér 6
     - 2.1.2. Schopnosť fungovať ako hlavná štruktúrna zložka konečných výrobkov 6
     - 2.1.3. Prírodné polyméry, ktoré neboli chemicky modifikované 6
   - 2.2. Jednorazový plastový výrobok (článok 3 bod 2) 8
     - 2.2.1. Obsah plastov: vyrobené úplne alebo čiastočne z plastu 8
     - 2.2.2. Jednorazové výrobky 9
     - 2.2.3. Vlastnosti umožňujúce opätovné naplnenie a opätovné použitie výrobku 9
3. VZŤAH MEDZI SMERNICOU (EÚ) 2019/904 A SMERNICOU 94/62/ES 10
4. ŠPECIFICKÉ KRITÉRIÁ TÝKAJÚCE SA VÝROBKOV 11
   - 4.1. Nádoby na potraviny 11
     - 4.1.1. Opis výrobkov a kritériá týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici 11
     - 4.1.2. Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov 13
   - 4.2. Balenia a vrecúška 16
     - 4.2.1. Opis výrobkov a kritériá týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici 16
     - 4.2.2. Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov 17
   - 4.3. Príbory, taniere, slamky a miešadlá 18
     - 4.3.1. Opisy výrobkov uvedené v smernici 18
     - 4.3.2. Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov 19
   - 4.4. Nápojové obaly, nápojové fľaše a poháre na nápoje (vrátane ich uzáverov, viečok a krytov) 21
     - 4.4.1. Opisy výrobkov a kritériá týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici 21
     - 4.4.2. Uzávery, viečka a kryty 22
     - 4.4.3. Špecifické výnimky týkajúce sa konkrétneho výrobku 24
     - 4.4.4. Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov 24
   - 4.5. Rozlišovanie medzi určitými (navzájom súvisiacimi) kategóriami výrobkov 27
     - 4.5.1. Hlavné prvky rozlišovania nádob na potraviny od nápojových obalov 27
     - 4.5.2. Hlavné prvky rozlišovania nádob na potraviny od pohárov na nápoje 28
     - 4.5.3. Hlavné prvky rozlišovania medzi nápojovými obalmi, nápojovými fľašami a pohármi na nápoje 29
     - 4.5.4. Hlavné prvky rozlišovania nádob na potraviny od balení a vrecúšok 29
     - 4.5.5. Hlavné prvky rozlišovania tanierov od nádob na potraviny 30

4.6. Ľahké plastové tašky 31
4.6.1. Opis výrobkov a kritériá týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici 31
4.6.2. Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov 31
4.7. Vatové tyčinky 32
4.7.1. Opis výrobkov a kritériá týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici 32
4.7.2. Špecifické výnimky týkajúce sa konkrétneho výrobku 33
4.7.3. Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov 33
4.8. Balóny a paličky na balóny 34
4.8.1. Opis výrobkov a kritériá týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici 34
4.8.2. Špecifické výnimky týkajúce sa konkrétneho výrobku 35
4.8.3. Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov 35
4.9. Hygienické vložky, tampóny a tampónové aplikátory 36
4.9.1. Opis výrobkov a kritériá týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici 36
4.9.2. Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov 37
4.10. Vlhčené utierky 38
4.10.1. Opis výrobkov, kritériá a výnimky týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici 38
4.10.2. Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov 39
4.11. Tabakové výrobky s filtrami a filtre predávané na použitie v kombinácii s tabakovými výrobkami 41
4.11.1. Opis výrobkov a kritériá týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici 41
4.11.2. Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov 41
PRÍLOHA – Prehľad jednorazových plastových výrobkov, ich opisy a príslušné požiadavky stanovené v smernici .. 43

Na akékoľvek použitie alebo reprodukciu fotografií či iného materiálu, na ktorý sa nevzťahujú autorské práva EÚ, je potrebné povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Autorské práva © Európska únia, 2021.

Ilustrácie: © Gettyimages.

1. **ÚVOD**

Tento dokument poskytuje usmernenie o výklade a vykonávaní smernice (EÚ) 2019/904 o znižovaní vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie ([1]) (ďalej len „smernica“ alebo „smernica o jednorazových plastových výrobkoch“).

Ide o aktualizáciu usmernení Komisie o jednorazových plastových výrobkoch v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/904 o znižovaní vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie ([2]). Jediné zmeny v porovnaní s predchádzajúcou verziou sa vykonali v tabuľke 4-6 v oddiele 4.4.2, v ktorej sa uvádzajú názorné príklady rôznych druhov uzáverov, viečok a krytov jednorazových plastových nápojových obalov a jednorazových plastových pohárov na nápoje. Doplnil sa najmä príklad plastového uzáveru používaného v kombinácii s hliníkovým fóliovým viečkom, ktorý sa používa napr. na fľašiach vyrobených z vysokohustotného polyetylénu obsahujúcich spracované mlieko ultravysokej teploty.

Smernica sa uplatňuje na všetky jednorazové plastové výrobky uvedené v prílohe k nej, ako aj na všetky výrobky vyrobené z oxo-degradovateľných plastov a na rybársky výstroj obsahujúci plasty. Článkom 12 sa Komisia poveruje vypracovať usmernenia vrátane príkladov výrobkov, ktoré sa majú považovať za jednorazový plastový výrobok na účely tejto smernice. Tieto usmernenia sú zamerané na jednorazové plastové výrobky zahrnuté v prílohe, ktoré sú uvedené ďalej v texte:

— balóny,

— paličky na balóny,

— nápojové obaly s kapacitou najviac tri litre vrátane ich uzáverov a viečok,

  — nápojové obaly vyrobené z expandovaného polystyrénu vrátane ich uzáverov a viečok,

  — nápojové fľaše s kapacitou najviac tri litre vrátane ich uzáverov a viečok,

— miešadlá na nápoje,

— vatové tyčinky,

— poháre na nápoje,

  — poháre na nápoje vyrobené z expandovaného polystyrénu vrátane ich uzáverov a viečok,

  — poháre na nápoje vrátane ich uzáverov a viečok,

— príbory (vidličky, nože, lyžice, paličky na jedenie),

— nádoby na potraviny,

  — nádoby na potraviny vyrobené z expandovaného polystyrénu,

— ľahké plastové tašky,

— balenia a vrecúška,

— taniere,

— hygienické vložky, tampóny a tampónové aplikátory,

— slamky,

— tabakové výrobky s filtrami a filtre uvádzané na trh na použitie v kombinácii s tabakovými výrobkami,

— vlhčené utierky.

([1]) Ú. v. EÚ L 155, 12.6.2019, s. 1.
([2]) Ú. v. EÚ C 216, 7.6.2021, s. 1.

Usmernenia sa podrobne nezaoberajú rybárskym výstrojom a výrobkami vyrobenými z oxo-degradovateľných plastov. Pokiaľ ide o ne, v článku 5 smernice sa zakazujú všetky výrobky z oxo-degradovateľných plastov, či už jednorazových alebo nie, pričom sa nerozlišuje medzi biodegradovateľným oxo-degradovateľným plastom a oxo-degradovateľným plastom, ktorý nie je biodegradovateľný.

V tomto dokumente sa poskytuje usmernenie o vymedzení kľúčových pojmov smernice a príklady výrobkov, ktoré sa majú považovať za výrobky patriace alebo nepatriace do rozsahu jej pôsobnosti. Tieto príklady nie sú úplné a slúžia len na ilustráciu toho, ako vykladať vymedzenie určitých pojmov a príslušné požiadavky smernice v súvislosti s konkrétnymi jednorazovými plastovými výrobkami. Obsah vrátane príkladov odzrkadľuje názory Európskej komisie a ako taký nie je právne záväzný. Záväzný výklad právnych predpisov EÚ je vo výlučnej právomoci Súdneho dvora Európskej únie.

Najmä vzhľadom na pandémiu koronavírusového ochorenia je potrebné uviesť, že sa v článku 11 vyžaduje súlad opatrení, ktorými sa transponujú a vykonávajú články 4 až 9 smernice, s potravinovým právom Únie s cieľom zabezpečiť, aby nedošlo k ohrozeniu hygieny a bezpečnosti potravín. V odôvodnení 14 sa ďalej vyžaduje, aby sa opatreniami zároveň neohrozovali správne hygienické postupy, správne výrobné postupy a informácie pre spotrebiteľov.

2. **VŠEOBECNÉ TERMÍNY A VYMEDZENIE POJMOV** ([3])

2.1. **Vymedzenie plastov (článok 3 bod 1)**

Vymedzenie pojmu plast sa stanovuje v článku 3 bode 1:

„‚plast' je materiál, ktorý sa skladá **z *polyméru v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 5 nariadenia (ES) č. 1907/2006*** *([4]), do ktorého mohli byť pridané prísady alebo iné látky a ktorý* ***môže fungovať ako hlavná štruktúrna zložka*** *konečných výrobkov, s* ***výnimkou prírodných polymérov, ktoré neboli chemicky modifikované***" *[zvýraznenie doplnené].*

Na základe odôvodnenia 11 sa v článku 3 bode 1 smernice odkazuje na vymedzenie stanovené v nariadení (ES) č. 1907/2006 (ďalej len „nariadenie REACH") a dopĺňajú sa v ňom ďalšie prvky na zavedenie adaptovaného, a teda samostatného vymedzenia.

V odôvodnení 11 sa výslovne poukazuje na farby, atramenty a lepidlá, ako na polymérne materiály, ktoré sú vylúčené z rozsahu pôsobnosti smernice a ktoré sa nepovažujú za materiály patriace do vymedzenia plastov v článku 3 bode 1. Konečný (inak) neplastový výrobok, na ktorý sa nanášajú, teda podľa tejto smernice nepredstavuje jednorazový plastový výrobok. Niekoľko termínov a pojmov uvedených v článku 3 bode 1 a odôvodnení 11 si vyžaduje podrobnejšie objasnenie. V nasledujúcich oddieloch sa poskytuje usmernenie o kľúčových pojmoch, najmä:

— polymér (oddiel 2.1.1),

— schopnosť fungovať ako hlavná štruktúrna zložka konečných výrobkov (oddiel 2.1.2), a

— prírodné polyméry, ktoré neboli chemicky modifikované (oddiel 2.1.3).

([3]) Usmernenia uvedené v tejto kapitole sa nevzťahujú na právne predpisy Únie o materiáloch určených na styk s potravinami, a najmä nariadenie (EÚ) č. 10/2011 o plastových materiáloch a predmetoch určených na styk s potravinami, v ktorých sa v niektorých prípadoch používajú podobné pojmy a vymedzenie pojmov, ale s čiastočne odlišným výkladom odzrkadľujúcim iné súvislosti.

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1).

2.1.1. *Polymér*

V článku 3 bode 1 smernice sa odkazuje na vymedzenie pojmu polymér v článku 3 bode 5 nariadenia REACH, ktoré znie takto:

„polymér: je látka, ktorá sa skladá z molekúl charakterizovaných sekvenciou jedného alebo viacerých druhov monomérnych jednotiek. Takéto molekuly musia byť distribuované v určitom rozsahu molekulových hmotností, pričom rozdiely v molekulových hmotnostiach sú spôsobené najmä rozdielnym počtom monomérnych jednotiek. Polymér tvorí:

a) *jednoduchá hmotnostná väčšina molekúl obsahujúca najmenej tri monomérne jednotky, ktoré sú kovalentne viazané aspoň na jednu inú monomérnu jednotku alebo inú reagujúcu zložku;*

b) *menej ako jednoduchá hmotnostná väčšina molekúl s rovnakou molekulovou hmotnosťou.*

‚Monomérna jednotka' je v zmysle tohto vymedzenia zreagovaná forma monomérnej látky v polyméri.“

Európska chemická agentúra (ECHA) vypracovala s cieľom doplniť vymedzenie pojmu polymér v nariadení REACH ďalšie informácie, ktoré sú uvedené v Usmerneniach pre monoméry a polyméry ([5]) (ďalej len „usmernenia ECHA“):

„Polymér môže ako každá iná látka definovaná v článku 3 ods. 1 [nariadenia REACH] obsahovať aj prísady potrebné na udržanie stability polyméru a nečistoty pochádzajúce z výrobného postupu. Tieto stabilizátory a nečistoty sa považujú za súčasť látky.“

2.1.2. *Schopnosť fungovať ako hlavná štruktúrna zložka konečných výrobkov*

V článku 3 bode 1 smernice sa plast vymedzuje ako *„materiál […], ktorý **môže fungovať ako hlavná štruktúrna zložka** konečných výrobkov.“* Aspekt schopnosti fungovať ako hlavná štruktúrna zložka konečných výrobkov sa týka vymedzenia pojmu plast a netýka sa vymedzenia jednorazového plastového výrobku. V súvislosti s vymedzením pojmu plast sa preto má toto kritérium chápať ako všeobecný pojem. Keďže sa v článku 3 bode 1 žiadnym spôsobom nestanovuje ani neobmedzuje druh konečného výrobku ani množstvo polyméru, môže široká škála polymérov v zásade fungovať ako hlavná štruktúrna zložka konečných výrobkov.

2.1.3. *Prírodné polyméry, ktoré neboli chemicky modifikované*

Zo smernice sú vyňaté polyméry, ktoré spĺňajú tieto dve podmienky stanovené v článku 3 bode 1: i) ide o prírodné polyméry a ii) ide o polyméry spĺňajúce požiadavku, že neboli chemicky modifikované. Tieto termíny sú bližšie objasnené v odôvodnení 11:

*„Táto smernica by sa však nemala vzťahovať na **nemodifikované prírodné polyméry** v zmysle vymedzenia pojmu **‚chemicky nemodifikovaná látka'** v **článku 3 bode 40 nariadenia (ES) č. 1907/2006**[…], keďže sa **prirodzene vyskytujú v životnom prostredí**. Vymedzenie polymérov v článku 3 bode 5 nariadenia (ES) č. 1907/2006 by sa preto na účely tejto smernice malo prispôsobiť, a malo by sa zaviesť samostatné vymedzenie tohto pojmu“ [zvýraznenie doplnené].*

*„Plasty vyrobené z **modifikovaných prírodných polymérov** alebo plasty vyrobené z **biologických, fosílnych alebo syntetických východiskových látok sa prirodzene nevyskytujú**, takže by mali byť predmetom tejto smernice. Prispôsobené vymedzenie plastov by preto malo zahŕňať **predmety z gumy na báze polymérov, plasty na báze biomateriálov a biodegradovateľné plasty**, a to bez ohľadu na to, či pochádzajú z biomasy alebo sú určené na biodegradáciu v priebehu času“ [zvýraznenie doplnené].*

i) Prírodné polyméry

Pojem prírodný polymér sa v usmerneniach ECHA vymedzuje takto:

*„Prírodné polyméry sú polyméry, ktoré sú výsledkom procesu polymerizácie v **prírode bez ohľadu na proces extrakcie**, ktorým boli extrahované. To znamená, že prírodné polyméry nemusia byť nevyhnutne,**látky prírodného pôvodu**‘, ak sú posudzované podľa kritérií stanovených v článku 3 bode 39 nariadenia REACH“ zvýraznenie doplnené].*

([5]) Európska chemická agentúra (2012). Usmernenia pre monoméry a polyméry. Oddiel 2.2 a oddiel 3.2.1.3. Zdroj: https://echa.europa.eu/documents/10162/23036412/polymers_sk.pdf/ae03cdb6-de8e-4dfe-87db-0ee4a06bca84.

V článku 3 bode 39 nariadenia REACH sa vymedzujú látky prírodného pôvodu takto:

„***Látky prírodného pôvodu**: sú **prírodne sa vyskytujúce látky** ako také, nespracované alebo spracované iba manuálnym, mechanickým alebo gravitačným spôsobom, rozpustením vo vode, flotáciou, extrakciou vodou, [destiláciou vodnou parou] alebo zahrievaním výlučne na účely odstránenia vody; alebo [látky, ktoré sú extrahované] zo vzduchu akýmkoľvek spôsobom“ zvýraznenie doplnené].*

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sú pojmy prírodný polymér a látky prírodného pôvodu dvoma samostatnými pojmami a nemali by sa navzájom zamieňať. Kľúčový rozdiel spočíva v povolených metódach extrakcie. Rozsah pojmu prírodný polymér sa vzťahuje na širšiu skupinu, ktorá je nezávislá od metódy použitej na extrakciu látky z prírody. V smernici sa okrem toho priamo neodkazuje na článok 3 bod 39 nariadenia REACH. Dôsledkom tohto rozdielu a uplatňovania usmernení ECHA je napríklad to, že celulóza a lignín extrahovaný z dreva a kukuričného škrobu prostredníctvom mokrého mletia vyhovujú vymedzeniu pojmu prírodný polymér.

Ďalší kľúčový rozdiel spočíva v tom, či sa proces polymerizácie odohral v prírode, alebo ide o výsledok priemyselného procesu, ktorého súčasťou sú živé organizmy. Podľa nariadenia REACH a príslušných usmernení ECHA sa polyméry vyrábané prostredníctvom priemyselného fermentačného procesu nepovažujú za prírodné polyméry, keďže polymerizácia neprebehla v prírode. Polyméry, ktoré sú výsledkom biosyntézy na základe procesov umelej kultivácie a fermentácie v priemyselnom prostredí, napr. polyhydroxyalkanoáty (PHA), sa preto nepovažujú za prírodné polyméry, keďže nie sú výsledkom procesu polymerizácie, ktorá prebehla v prírode. Vo všeobecnosti platí, že ak sa polymér získava priemyselným procesom, pričom sa v prírode vyskytuje rovnaký druh polyméru, vyrábaný polymér nemožno považovať za prírodný polymér.

ii) Chemicky nemodifikované

V odôvodnení 11 smernice sa vysvetľuje, že pojem chemicky nemodifikované látky by sa mal vykladať v súlade s článkom 3 bodom 40 nariadenia REACH, v ktorom sa uvádza:

*„chemicky nemodifikovaná látka: je látka, ktorej **chemické zloženie ostáva nezmenené**, aj keď prešla chemickým procesom alebo úpravou, alebo fyzikálnou mineralogickou transformáciou napríklad na odstránenie nečistôt“ zvýraznenie doplnené].*

Pojem „neboli chemicky modifikované“ v článku 3 bode 1 smernice sa má v súvislosti s prírodnými polymérmi vykladať takto: pri rozhodovaní o tom, či bol polymér chemicky modifikovaný počas svojej výroby alebo nie, by sa mal zohľadniť len rozdiel medzi vstupným a výsledným polymérom, a to bez ohľadu na modifikácie, ktoré mohli prebiehať počas výrobných procesov, keďže tieto modifikácie nie sú relevantné v súvislosti vlastnosťami a správaním, ktoré vykazuje použitý polymér, ku ktorého vypusteniu do životného prostredia môže eventuálne dôjsť.

Znamená to, že napríklad regenerovaná celulóza, napr. vo forme viskózy, lyocellu a celulózovej fólie, sa nepovažuje za chemicky modifikovanú, keďže výsledné polyméry nie sú chemicky modifikované v porovnaní so vstupným polymérom. Acetát celulózy sa považuje za chemicky modifikovaný, keďže v porovnaní so vstupným polymérom ostávajú chemické modifikácie celulózy, ku ktorým dochádza počas výrobného procesu, na konci výrobného procesu naďalej prítomné.

Ak sú zmeny v chemickej štruktúre polyméru výsledkom reakcií, ktoré prebiehajú len počas procesu extrakcie prírodného polyméru (napr. proces výroby buničiny na extrakciu celulózy a lignínu), nepovažujú sa za chemické modifikácie prírodného polyméru v zmysle článku 3 bodu 1 a odôvodnenia 11 smernice. Papierový materiál, ktorý je výsledkom procesu výroby buničiny, sa preto nepovažuje za materiál vyrobený z chemicky modifikovaných prírodných polymérov. Tento výklad je zároveň v súlade s posúdením vplyvu, ktorý je pripojený k návrhu tejto smernice predloženého Európskou komisiou (ďalej len „posúdenie vplyvu“), v ktorom boli výrobky z papiera bez plastovej výstelky alebo poťahu identifikované ako dostupné, udržateľnejšie alternatívy k jednorazovým plastovým výrobkom ([6]).

([6]) SWD(2018) 254 final, časť 3/3, s. 29 – 31.

2.2. **Jednorazový plastový výrobok (článok 3 bod 2)**

V článku 3 bode 2 smernice sa jednorazový plastový výrobok vymedzuje takto:

„výrobok, ktorý je vyrobený ***úplne alebo čiastočne*** *z plastu a ktorý* ***nie je koncipovaný, navrhnutý alebo uvedený na trh*** *s tým účelom, aby* ***počas svojej životnosti absolvoval niekoľko cyklov alebo rotácií tým, že sa vráti výrobcovi na opätovné naplnenie****, alebo* ***aby bol opätovne použitý na ten istý účel, na ktorý bol koncipovaný****“ [zvýraznenie doplnené].*

V odôvodneniach 7 a 12 sa okrem toho uvádza, že smernica by sa mala vzťahovať iba na tie jednorazové plastové výrobky, ktoré sú najčastejšie nachádzané na plážach v Únii, ako aj na rybársky výstroj obsahujúci plasty a výrobky z oxo-degradovateľných plastov, a že sklenené a kovové nápojové obaly by z toho dôvodu nemali patriť do rozsahu pôsobnosti tejto smernice. Z rozsahu smernice sú osobitne vylúčené sklenené a kovové nápojové obaly s plastovými uzávermi a viečkami uvedenými v častiach C, E, F a G prílohy, no sú doň zahrnuté kompozitné nápojové obaly. Je to v súlade s cieľom smernice sústrediť úsilie tam, kde je to najviac potrebné.

2.2.1. *Obsah plastov: vyrobené úplne alebo čiastočne z plastu*

Jednorazové plastové výrobky uvedené v prílohe k smernici patria do rozsahu jej pôsobnosti, ak sú úplne alebo čiastočne vyrobené z plastu v zmysle vymedzenia v článku 3 bodoch 1 a 2. V smernici sa nestanovuje žiadny limit *de minimis* pre obsah plastov v jednorazovom plastovom výrobku, na základe ktorého by sa určovalo, či sa na dotknutý výrobok vzťahuje vymedzenie jednorazového plastového výrobku; uplatniť sa má preto kvalitatívne posúdenie.

Pri výrobe mnohých materiálov vrátane neplastových materiálov sa polyméry, ktoré spĺňajú vymedzenie pojmu plast uvedené v tejto smernici, často používajú na dosiahnutie konkrétnych materiálových vlastností, ako aj na dosiahnutie vyššej účinnosti výrobných procesov. Tieto polymérne materiály sú často syntetickými chemickými prídavnými látkami. Výsledkom použitia takýchto polymérnych materiálov, napr. retenčných činidiel alebo spojív a technologických pomocných látok pri výrobe materiálu, ktorý sám osebe nie je plastom, nie je jednorazový výrobok vyrobený výlučne z toho materiálu, ktorý by sa mal považovať za výrobok vyrobený čiastočne z plastu. Pri príprave legislatívneho návrhu smernice ([7]) sa špecificky posudzovali najmä papierové a lepenkové výrobky v súvislosti s ich potenciálom slúžiť ako udržateľná alternatíva k jednorazovým plastovým výrobkom. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa papierové a lepenkové jednorazové výrobky vyrobené výlučne z papiera a lepenkového materiálu a bez plastovej výstelky alebo poťahu nemajú považovať za jednorazové plastové výrobky v zmysle tejto smernice.

Ak sa však na ochranu pred vodou alebo tukom na povrch papierového, lepenkového alebo iného materiálu nanáša plastová výstelka alebo poťah, konečný výrobok sa považuje za kompozitný výrobok, ktorý pozostáva z viacerých materiálov, z ktorých je jeden plastovým materiálom. V tomto prípade sa konečný výrobok považuje za výrobok vyrobený čiastočne z plastu. Jednorazové papierové a lepenkové výrobky s plastovou výstelkou alebo poťahom sú teda vyrobené čiastočne z plastu a patria do rozsahu pôsobnosti smernice. Vyplýva to aj zo skutočnosti, že pokiaľ ide o papierové alebo lepenkové poháre, papierové a lepenkové poháre, ktoré obsahujú plastovú vrstvu, na rozdiel od iných jednorazových papierových a lepenkových výrobkov bez plastovej výstelky alebo poťahu, neboli identifikované v posúdení vplyvu ([8]) ako alternatívna možnosť, keďže ako také obsahujú plasty. Tento výklad vyplýva aj zo skutočnosti, že výnimka pre poťahovanie, ktorá bola pôvodne zahrnutá v odôvodnení 8 návrhu Komisie ([9]), sa už v zodpovedajúcom odôvodnení 11 ani na inom mieste v smernici nevyskytuje. Spoluzákonodarcovia tým vyjadrili zámer, aby sa z rozsahu pôsobnosti smernice výslovne nevylúčili výrobky vyrobené z neplastových materiálov s plastovým poťahom a plastovou výstelkou. V súlade s odôvodnením 9 malé aj veľké úlomky plastu pochádzajúce z jednorazových plastových výrobkov spôsobujú

([7]) Tamže.

([8]) SWD(2018) 254 final, časť 3/3, s. 30. V dokumente sa uvádza, že jednorazová neplastová alternatíva nie je predmetom analýzy, keďže je nevyhnutné, aby sa káva konzumovala z pohárov na nápoje s výstelkou, vďaka ktorej sa zabezpečuje uchovanie mechanickej pevnosti aj vtedy, keď je pohár určitý čas naplnený veľmi horúcou tekutinou.

([9]) Návrh smernice Európskej komisie Európskeho parlamentu a Rady o znižovaní vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie [COM(2018) 340 final, 28.5.2018].

výrazné znečistenie suchozemských oblastí a kontamináciu pôdy a môžu uniknúť do morského prostredia, na ktoré majú negatívny vplyv. Začlenenie týchto predmetov do rozsahu pôsobnosti smernice je preto nielen v súlade s cieľmi smernice, no zároveň je potrebné v záujme predchádzania a znižovania vplyvu určitých spotrebných výrobkov na rýchle použitie vyrobených úplne alebo čiastočne z plastu, ktoré sa zvyčajne stávajú odpadom predstavujúcim riziko najmä pre morské ekosystémy, biodiverzitu a ľudské zdravie. Zároveň je to potrebné z hľadiska dosiahnutia cieľa podporovať prechod na obehové hospodárstvo s inovačnými a udržateľnými obchodnými modelmi, výrobkami a materiálmi, v rámci ktorého sa pred jednorazovými výrobkami uprednostňujú udržateľné a netoxické opätovne použiteľné výrobky a systémy opätovného použitia, a to s prvoradou ambíciou znížiť množstvo vzniknutého odpadu.

Ďalším príkladom sú nápojové kartóny, ktoré vo všeobecnosti pozostávajú z viacerých vrstiev papiera, plastu a v niektorých prípadoch z hliníka v záujme dosiahnutia technických vlastností daného nápojového obalu vrátane kyslíkových a vodných bariér. Nápojové kartóny sú kompozitné nápojové obaly ([10]), ktoré sú výslovne zahrnuté do rozsahu pôsobnosti smernice v častiach C, E a G prílohy, ako aj v odôvodneniach 12 a 18.

2.2.2. *Jednorazové výrobky*

Z kumulatívneho použitia pojmov v článku 3 bode 2 vyplýva požiadavka, že výrobok by nemal byť koncipovaný ani dizajnovo riešený alebo uvádzaný na trh s tým účelom, aby počas svojej životnosti absolvoval niekoľko cyklov alebo rotácií. Mali by sa tým vylúčiť situácie, v ktorých by sa konečné výrobky mohli potenciálne uvádzať na trh ako viacúčelové alebo opätovane používateľné bez toho, aby boli na daný účel koncipované či dizajnovo riešené, alebo bez toho, aby boli uvedené na trh v rámci systému alebo režimu, ktorým sa zabezpečuje ich opätovné použitie.

Pri určovaní, či by sa mal výrobok považovať za výrobok na jedno alebo viacnásobné použitie, môžu pomôcť dizajnové charakteristiky výrobku. To, či je výrobok koncipovaný a dizajnovo riešený ako výrobok na opätovné použitie a je takto aj uvádzaný na trh, možno posúdiť na základe vyhodnotenia jeho očakávanej funkčnej životnosti, t. j. či sa pri danom výrobku počíta s tým, že sa pred konečným zneškodnením bude viacnásobne používať, a to bez straty funkčnosti, fyzickej kapacity alebo kvality, a či ho spotrebitelia zvyčajne považujú za opätovne použiteľný výrobok a vnímajú a používajú ho tak. Medzi relevantné dizajnové charakteristiky výrobku patrí jeho materiálové zloženie, umývateľnosť/prateľnosť a opraviteľnosť, vďaka ktorým by boli možné viaceré cykly a rotácie na rovnaký účel, na ktorý bol výrobok pôvodne koncipovaný. Opätovná použiteľnosť nádoby, ktorá je obalom, sa môže určiť v súlade so základnými požiadavkami vyplývajúcimi zo smernice o obaloch a odpadoch z obalov ([11]), a to vrátane každého vyhlásenia, ktorým sa osvedčuje súlad obalu s uvedenými základnými požiadavkami a príslušnými normami.

2.2.3. *Vlastnosti umožňujúce opätovné naplnenie a opätovné použitie výrobku*

V súlade s článkom 3 bodom 2 smernice jednorazový plastový výrobok je výrobok, ktorý nie je koncipovaný, dizajnovo riešený alebo uvedený na trh s tým účelom, aby počas svojej životnosti absolvoval niekoľko cyklov alebo rotácií tým, že:

— sa vráti výrobcovi na opätovné naplnenie, alebo

— aby bol opätovne použitý na ten istý účel, na ktorý bol koncipovaný.

Smernica o obaloch a odpadoch z obalov predstavuje užitočné usmernenie na identifikáciu výrobkov, ktoré sú uvádzané na trh ako obaly, ktoré sú v súlade s týmito podmienkami, a teda sa nepovažujú za jednorazové výrobky, a to najmä na základe vymedzenia opätovne použiteľných obalov a príslušnej časti základných požiadaviek týkajúcich sa opätovne použiteľných obalov. Podľa článku 3 bodu 2a smernice o obaloch a odpadoch z obalov opakovane použiteľný obal je *„obal, ktorý bol navrhnutý, konštruovaný a umiestnený na trh v rámci jeho životného cyklu na viacero použití alebo obehov tým, že sa opätovne naplní alebo opakovane použije na ten istý účel, na ktorý bol vytvorený.“* Dané vymedzenie analogicky prináša užitočné usmernenie týkajúce sa opätovnej použiteľnosti neobalových jednorazových plastových výrobkov, pretože podobné zásady sa vzťahujú aj na predmety, ktoré nemajú charakter obalov, napr. v súvislosti so zámerom opätovne ich použiť a s možnosťou repasovania (rekondície), čistenia, umývania/prania a opravy daného predmetu pri súčasnom zachovaní jeho schopnosti plniť zamýšľanú funkciu.

([10]) Pozri článok 3 bod 2b smernice 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov (Ú. v. ES L 365, 31.12.1994, s. 10).
([11]) Smernica 94/62/ES z 20. decembra 1994 o obaloch a odpadoch z obalov (Ú. v. ES L 365, 31.12.1994, s. 10).

V súlade bodom 2 prílohy II k smernici o obaloch a odpadoch z obalov, v ktorej sa stanovujú základné požiadavky na obaly, by opätovne použiteľné obaly mali okrem iného mať fyzikálne vlastnosti a charakteristiky, ktoré umožňujú, aby absolvovali viacero cyklov alebo rotácií za predvídateľných bežných podmienok ich používania. Podrobné podmienky súladu s týmito požiadavkami sú špecifikované v európskej harmonizovanej norme EN 13429:2004 Obaly – Opätovné použitie. Požiadavky na posúdenie opätovnej použiteľnosti obalu uvedené v tejto norme zahŕňajú:

— zámer, že daný obal je opätovne používaný (t. j. koncipovaný a dizajnovo riešený na daný účel a na tento účel aj uvedený na trh),

— dizajnové riešenie obalu, vďaka ktorému dokáže obal absolvovať viacero cyklov alebo rotácií,

— obal možno vyprázdniť/jeho obsah možno vyložiť bez závažnej škody a bez ohrozenia celistvosti výrobku, ako aj zdravia a bezpečnosti,

— obal možno repasovať, vyčistiť, umyť/oprať a opraviť, pričom si zachová schopnosť plniť zamýšľanú funkciu,

— na umožnenie opätovného použitia sú zavedené opatrenia, t. j. je zriadený a zavedený systém opätovného použitia.

V prípadoch, keď sa plastové výrobky uvedené v prílohe k smernici neuvádzajú na trh ako obaly, musia sa pri určovaní toho, či sú určené na jednorazové alebo viacnásobné použitie, zohľadniť ďalšie faktory. Napríklad v prípade, keď sa rovnaký druh výrobku všeobecne uvádzaný na trh ako plastový obal, ktorý nie je určený na opätovné použitie, zároveň predáva konečným spotrebiteľom prázdny (ako sú plastové poháre alebo nádoby na potraviny), je vhodné ho považovať za jednorazový plastový výrobok.

Kľúčovú úlohu pri využívaní opätovne použiteľných predmetov zohrávajú prevádzkové systémy opätovného použitia slúžiace na opätovné naplnenie alebo opätovné doplnenie. Medzi takéto systémy by mohli patriť poštové a doručovateľské obaly alebo drop-boxy nachádzajúce sa priamo v predajni. Vo funkčnom systéme opätovného napĺňania výrobca a/alebo distribútor medzi jednotlivými opätovnými naplneniami neupravuje funkčnosť, fyzickú kapacitu a kvalitu výrobku ([12]). Treba poznamenať aj to, že prevádzkovateľmi zavedené a účinne riadené systémy opätovného použitia, ktoré slúžia na podávanie jedla a nápojov, môžu predstavovať vyššiu záruku, že sa opätovne použiteľné predmety (napr. poháre, nádoby a príbory) náležite dezinfikujú s cieľom zaručiť hygienu, chrániť verejné zdravie a zaistiť bezpečnosť spotrebiteľov a zamestnancov.

3. VZŤAH MEDZI SMERNICOU (EÚ) 2019/904 A SMERNICOU 94/62/ES

Jednorazové plastové výrobky, na ktoré sa vzťahuje smernica o jednorazových plastových výrobkoch a ktoré sa zároveň podľa článku 3 bodu 1 smernice o obaloch a odpadoch z obalov považujú za obaly, musia spĺňať požiadavky stanovené v oboch smerniciach.

V odôvodnení 10 smernice o jednorazových plastových výrobkoch sa vysvetľuje, že v prípade konfliktu v kontexte uplatňovania daných smerníc majú prednosť ustanovenia tejto smernice. Týka sa to napríklad obmedzení uvádzania jednorazových plastových výrobkov na trh. Jednorazové plastové nádoby na potraviny a takéto poháre na nápoje (vrátane ich uzáverov a viečok), ktoré sú obalom, môžu v súlade s článkom 4 smernice o jednorazových plastových výrobkoch podliehať obchodným obmedzeniam odchylne od ustanovení článku 18 smernice o obaloch a odpadoch z obalov. Cieľom je zabrániť tomu, aby sa takéto výrobky stávali odpadom, a zabezpečiť ich nahradenie alternatívami, ktoré možno použiť opakovane a ktoré neobsahujú plasty. Smernicou o jednorazových plastových výrobkoch sa dopĺňa smernica o obaloch a odpadoch z obalov v súvislosti s opatreniami na zníženie spotreby, s požiadavkami na dizajnové riešenie výrobku, ako aj v súvislosti s označovaním a pravidlami týkajúcimi sa rozšírenej zodpovednosti výrobcu.

Na jednorazové plastové výrobky, ktoré nie sú obalmi, sa vzťahujú výlučne požiadavky smernice o jednorazových plastových výrobkoch, a to aj vtedy, ak majú funkcie alebo vlastnosti podobné obalom.

([12]) National Law Review (2019). The New EU Single-use Plastics Directive EU to Adopt Law on the Reduction of the Impact of Certain Plastic Products on the Environment (Nová smernica EÚ o jednorazových plastoch: EÚ prijíma právne predpisy na zníženie vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie). Zdroj: https://www.natlawreview.com/article/new-eu-single-use-plastics-directive-eu-to-adopt-law-reduction-impact-certain.

Tabuľka 1

Jednorazové plastové výrobky, ktoré na základe ustanovení smernice o obaloch a odpadoch z obalov predstavujú alebo nepredstavujú obaly

Jednorazové plastové výrobky, ktoré predstavujú obaly	Jednorazové plastové výrobky, ktoré nepredstavujú obaly
— plnené nádoby na potraviny, nápojové obaly, nápojové fľaše a poháre na nápoje, balenia a vrecúška, ľahké plastové tašky a taniere [spĺňajú kritérium stanovené v článku 3 ods. 1 bode i) smernice o obaloch a odpadoch z obalov], — nádoby na potraviny, nápojové obaly, nápojové fľaše, poháre na nápoje, balenia a vrecúška a taniere uvádzané na trh prázdne, no ktoré sú určené na plnenie na mieste predaja [spĺňajú kritérium stanovené v článku 3 ods. 1 bode ii) smernice o obaloch a odpadoch z obalov], — uzávery, viečka, slamky, miešadlá a ďalšie druhy obalových zložiek a pomocných prvkov, ktoré sú integrálnou súčasťou obalu [spĺňajú kritérium stanovené v článku 3 ods. 1 bode iii) smernice o obaloch a odpadoch z obalov],	— príbory, slamky a miešadlá, keďže zvyčajne neplnia funkciu obalu [nespĺňajú kritérium stanovené v článku 3 ods. 1 bode iii) smernice o obaloch a odpadoch z obalov], — nádoby vrátane nádob na potraviny, nápojových obalov a nápojových fliaš (vrátane ich uzáverov a viečok) ([13]), poháre na nápoje (a ich uzávery a viečka), ktoré sú uvádzané na trh prázdne a ktoré nie sú určené na plnenie na mieste predaja [nespĺňajú kritérium stanovené v článku 3 ods. 1 bode ii) smernice o obaloch a odpadoch z obalov]. — Výrobky, ktoré nepredstavujú obaly: — vatové tyčinky, — balóny, — hygienické vložky, tampóny a tampónové aplikátory, — vlhčené utierky, — tabakové výrobky s filtrami a filtre uvádzané na trh na použitie v kombinácii s tabakovými výrobkami.

4. **ŠPECIFICKÉ KRITÉRIÁ TÝKAJÚCE SA VÝROBKOV**

4.1. **Nádoby na potraviny**

4.1.1. *Opis výrobkov a kritériá týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici*

Nasledujúca tabuľka obsahuje prehľad opisov výrobkov v súvislosti s jednorazovými nádobami na potraviny stanovenými v smernici.

Tabuľka 2

Prehľad opisov výrobkov v prípade nádob na potraviny, ktoré sa uvádzajú v smernici

V časti A bodu 2, časti E oddiele I bode 1 a v časti G bode 1 prílohy sa uvádza:

„Nádoby na potraviny, t. j. nádoby, ako sú škatule, s viečkom alebo bez viečka, ktoré sa používajú na účely obsiahnutia potravín, ktoré sú:

a) určené na priamu konzumáciu buď na mieste predaja, alebo na inom mieste, ako je miesto predaja (tzv. take-away);
b) spravidla konzumované priamo z tejto nádoby a
c) hotové na konzumáciu bez akejkoľvek ďalšej prípravy, napríklad varenia alebo zohrievania, vrátane nádob na potraviny určené na rýchle občerstvenie (tzv. fast-food) alebo na akékoľvek iné jedlá určené na priamu konzumáciu, s výnimkou nápojových obalov, tanierov a balení a vrecúšok obsahujúcich potraviny.“

([13]) Nádoby na potraviny, nápojové obaly a nápojové fľaše, ktoré sú uvádzané na trh prázdne a ktoré nie sú určené na plnenie na mieste predaja, patria do rozsahu pôsobnosti smernice o jednorazových plastových výrobkoch podľa predmetného vymedzenia výrobkov (pozri časť C), keďže sa dané výrobky „používajú“ na účely obsiahnutia potravín, resp. nápojov.

Článok 12: „Na účely určenia, či sa nádoba na potraviny má považovať za jednorazový plastový výrobok na účely tejto smernice, okrem kritérií týkajúcich sa nádob na potraviny uvedených v prílohe zohráva rozhodujúcu úlohu to, či daná nádoba má tendenciu stať sa odpadom znečisťujúcim prostredie na základe svojho objemu alebo veľkosti, a to najmä ak ide o nádoby určené na jednu porciu.“

Tri kritériá stanovené v časti A bode 2, časti E oddiele I bode 1 a v časti G bode 1 prílohy k smernici sa uplatňujú kumulatívnym spôsobom. Znamená to, že ak sa majú na nádobu na potraviny vzťahovať ustanovenia smernice, musí spĺňať všetky tri kritériá, ktoré sa vzťahujú na v nej obsiahnutú potravinu.

Pri výklade a uplatňovaní uvedených troch kritérií sa môžu uplatniť tieto ukazovatele:

1. Kritérium: určené na bezprostrednú konzumáciu buď na mieste predaja alebo na inom mieste, ako je miesto predaja (tzv. take-away)

   Príslušné ukazovatele:

   — Charakter potravinového výrobku obsiahnutého v nádobe na potraviny: Potravinové výrobky všeobecne vhodné na bezprostrednú konzumáciu sú napr. orechy, sendviče, jogurty, šaláty a varené jedlá, ovocie a zelenina.

   — V jednorazovej plastovej nádobe na potraviny sú vložené alebo sú k nej priložené predmety ako vidličky, nože, lyžice a paličky a/alebo omáčky. Neprítomnosť takýchto predmetov však sama osebe nevylučuje výrobok z rozsahu pôsobnosti smernice.

2. Kritérium: spravidla konzumované priamo z danej nádoby

   Príslušný ukazovateľ:

   — Tvar nádoby na potraviny umožňuje alebo uľahčuje konzumáciu v nej obsiahnutého potravinového výrobku priamo z nádoby, t. j. hneď po otvorení.

3. Kritérium: hotové na konzumáciu bez akejkoľvek ďalšej prípravy, napríklad varenia alebo zohrievania

   Príslušné ukazovatele:

   — potravinový výrobok v nádobe na potraviny možno konzumovať bez akejkoľvek ďalšej prípravy Potravinový výrobok si napríklad nevyžaduje mrazenie, varenie alebo zohrievanie vrátane smaženia, grilovania, pečenia, zohrievania v mikrovlnnej rúre a opekania. Za prípravu by sa napríklad nemalo považovať umývanie, lúpanie alebo krájanie ovocia a zeleniny, keďže tieto činnosti sa môžu jednoducho vykonať aj takpovediac „po ceste“, a preto nepredstavujú ukazovateľ na vylúčenie z rozsahu pôsobnosti smernice.

   — Potravinový výrobok obsiahnutý v nádobe na potraviny možno konzumovať bez pridania ochucovacích zmesí alebo omáčok (ak sa nedodávajú spolu s potravinovým výrobkom), studenej alebo horúcej vody alebo iných tekutín vrátane mlieka pred konzumáciou, ako je to v prípade cereálií (ak sa porcia cereálií nepredáva spolu s dodatočnou nádobou s mliekom zodpovedajúcou jednej porcii) alebo polievok v prášku.

Je potrebné poznamenať, že ustanovenia smernice sa vzťahujú aj na nádoby na potraviny, ktoré sa používajú na účely obsiahnutia potravín spĺňajúcich požiadavky stanovené v tejto smernici, no ktoré sa predávajú prázdne a ktoré nie sú určené na plnenie na mieste predaja.

Okrem týchto troch kumulatívne uplatniteľných kritérií sa v článku 12 smernice dopĺňa kritérium týkajúce sa tendencie nádoby na potraviny stať sa odpadom na základe svojho objemu alebo veľkosti, a to najmä ak ide o nádoby určené na jednu porciu. Hoci sa pojem jedna porcia v článku 12 uvádza ako hlavný rozhodujúci prvok, v smernici sa neuvádza žiadne vymedzenie ani spoločný výklad pojmu jedna porcia. V odôvodnení 12 sa stanovuje, že nádoby, ktoré obsahujú viac ako jednu porciu jedla, alebo nádoby na potraviny, ktoré obsahujú jednu porciu jedla, ale predávajú sa v množstve presahujúcom jednu jednotku, sa nemajú na účely tejto smernice považovať za jednorazové plastové výrobky. Z tejto výnimky týkajúcej sa nádob na potraviny s veľkosťou zodpovedajúcou jednej porcii jedla, ktoré sa predávajú v množstve presahujúcom jednu jednotku, je zrejmé predovšetkým to, že pojem „jedna porcia“ by sa mohol týkať množstva jedla,

ktoré zvyčajne môže skonzumovať jedna osoba počas jednej konzumácie jedla. Príslušný objem a veľkosť sa však môže funkčne líšiť podľa výživovej hodnoty potravín obsiahnutých v nádobe a konzumných návykov v celej Únii. Okrem toho, pokiaľ ide o nápojové obaly, v časti C, časti E oddiele I bode 3 a časti G bode 3 prílohy k smernici sa stanovuje jasný objemový a veľkostný limit predstavujúci tri litre, po ktorého prekročení sa už usmernenia predmetnej smernice na daný obal nevzťahujú. Tento limit svedčí o tom, že za relevantné sa považuje predchádzanie vzniku odpadu z jednorazových plastových výrobkov, ktorých kapacita zodpovedá porciám tak, aby daný obsah zvyčajne skonzumovalo viacero osôb v rámci jednej konzumácie. Analogicky k tomu sa navrhuje, aby sa pri týchto nádobách na potraviny ako horný limit používal rovnaký objem, vďaka čomu možno stanoviť, či danú porciu dokáže počas jednej konzumácie jedla skonzumovať jedna osoba.

4.1.2. *Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov*

Tabuľka 3 obsahuje niekoľko názorných príkladov určitých druhov nádob na potraviny, ktoré sa môžu považovať za výrobky zahrnuté do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčené.

Tabuľka 3

Názorné uplatňovanie kritérií na výklad vymedzenia jednorazových plastových nádob na potraviny

Druh nádoby na potraviny	Všeobecné kritériá		Špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku			Výrobok zahrnutý do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčený (spĺňa všetky všeobecné kritériá a špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku?)
	Plast	Jednorazový	Určené na bezprostrednú konzumáciu	Spravidla konzumované priamo z danej nádoby	Hotové na konzumáciu bez ďalšej prípravy	
Plastová nádoba na potraviny obsahujúca porciu teplého jedla	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Plastová nádoba na potraviny obsahujúca studené jedlo	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Lepenková nádoba na potraviny s plastovou výstelkou alebo poťahom určená na účely obsiahnutia teplého alebo studeného jedla	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Plastová nádoba na potraviny obsahujúca dezert	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Plastová nádoba na potraviny obsahujúca zeleninu alebo ovocie	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Plastová nádoba na potraviny obsahujúca rýchle občerstvenie, ako sú orechy, krekery	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Plastová nádoba na potraviny obsahujúca omáčky alebo nátierky na chlieb (napr. horčica, kečup alebo dressing)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Plastová nádoba na potraviny obsahujúca zeleninu alebo ovocie, ktoré si nevyžadujú ďalšiu prípravu	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Plastová nádoba na potraviny obsahujúca mrazené jedlo, ktoré si vyžaduje ďalšiu prípravu	ÁNO	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	VYLÚČENÝ Spravidla sa nepredáva ako jedlo určené na konzumáciu na inom mieste, ako je miesto predaja (tzv. take-away); potravinový výrobok si vyžaduje prípravu.
Nádoba na zmrzlinu vyrobená z lepenky s plastovou výstelkou, z ktorej sa potravina zvyčajne konzumuje priamo	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Škatule na ryby, podnosy na mäso, ktoré sú vyrobené z plastu a obsahujú porciu baleného jedla, ktoré nie je určené na bezprostrednú konzumáciu, ktoré sa spravidla nekonzumuje priamo z danej nádoby na potraviny a ktoré nie je hotové na konzumáciu bez ďalšej prípravy.	ÁNO	ÁNO	NIE	NIE	NIE	VYLÚČENÝ Potravinový výrobok si vyžaduje ďalšiu prípravu a spravidla sa nekonzumuje z nádoby na potraviny.

Druh nádoby na potraviny	Všeobecné kritériá		Špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku			Výrobok zahrnutý do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčený (spĺňa všetky všeobecné kritériá a špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku?)
	Plast	Jednorazový	Určené na bezprostrednú konzumáciu	Spravidla konzumované priamo z danej nádoby	Hotové na konzumáciu bez ďalšej prípravy	
Plastová nádoba na potraviny s porciou sušenej potraviny alebo potravinového výrobku, ktoré si na svoju prípravu vyžadujú pridanie horúcej vody (napr. rezance, instantné polievky)	ÁNO	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE	VYLÚČENÝ Potravinový výrobok si vyžaduje ďalšiu prípravu; zvyčajne sa nepredáva ako jedlo určené na konzumáciu na inom mieste, ako je miesto predaja (tzv. take-away).

4.2. **Balenia a vrecúška**

4.2.1. *Opis výrobkov a kritériá týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici*

V časti E oddiele I bode 2 a v časti G bode 2 prílohy sa balenia a vrecúška opisujú takto: *„Balenia a vrecúška vyrobené z pružného materiálu obsahujúce potraviny, ktoré sú určené na priamu konzumáciu z tohto balenia alebo vrecúška bez akejkoľvek ďalšej prípravy.“*

Na rozdiel od nádob na potraviny, v prípade ktorých sa v článku 12 a odôvodnení 12 odkazuje na pojmy veľkosť, objem, dávky s veľkosťou zodpovedajúcou jednej porcii a nádoby na potraviny zodpovedajúce veľkosti jednej porcie, ktoré sa predávajú v množstve presahujúcom jednu jednotku, sa v súvislosti s baleniami a vrecúškami v smernici neuvádzajú špecifické kritériá. Hoci sa to v smernici výslovne neuvádza, na základe skutočností opísaných v posúdení vplyvu ([14]) možno konštatovať, že konzumácia potravinových výrobkov takpovediac po ceste a dopyt po väčšom komforte sú hlavnými faktormi, ktoré najviac prispievajú k tomu, že sa balenia a vrecúška stávajú morským odpadom. Vzhľadom na cieľ smernice predchádzať znečisťovaniu prostredia odpadom z jednorazových plastových predmetov, ako aj na skutočnosť, že balenia a vrecúška patria medzi najviac znečisťujúce predmety, je vhodné, pokiaľ ide o daný trojlitrový limit, uplatňovať prístup konzistentný s prístupom uplatňovaným pri nápojových obaloch, na ktoré sa vzťahuje predmetná smernica.

Na výklad a uplatňovanie špecifických kritérií týkajúcich sa konkrétneho výrobku v prípade balení a vrecúšok (vrátane potravín, ktoré obsahujú) sa môžu použiť ukazovatele, ktoré sú uvedené v prílohe:

1. Kritérium: vyrobené z pružného materiálu

   — Pružný obal je obal, ktorého tvar je možné jednoduchým spôsobom zmeniť, napr. pri pridávaní alebo odoberaní potravinového výrobku v porovnaní s pevnými obalmi, ktorých tvar zostáva pri pridávaní či odoberaní potravinového výrobku nezmenený.

   — Z dizajnového riešenia obalu je zrejmé, že v ňom obsiahnutý potravinový výrobok je určený na bezprostrednú konzumáciu po zakúpení. Napríklad balenie alebo vrecúško možno jednoducho otvoriť, napr. roztrhnutím, rozstrihnutím, odkrútením alebo ťahaním strán od seba.

2. Kritérium: obsahuje potraviny, ktoré sú určené na bezprostrednú konzumáciu z tohto balenia alebo vrecúška bez akejkoľvek ďalšej prípravy

   — Podstata obsiahnutého potravinového výrobku: potravinové výrobky vhodné na bezprostrednú konzumáciu (napr. cukríky, orechy, čokoládové tyčinky, cherry paradajky, lupienky).

   — Vďaka dizajnovému riešeniu balenia alebo vrecúška možno potravinový výrobok konzumovať priamo z balenia alebo vrecúška.

   — V jednorazovom plastovom balení alebo vrecúšku sú vložené alebo sú k nemu priložené predmety, ako sú vidličky, nože, lyžice a paličky a/alebo omáčky. Neprítomnosť takýchto predmetov však sama osebe nevylučuje výrobok z rozsahu pôsobnosti smernice.

   — Potravinový výrobok obsiahnutý v balení alebo vo vrecúšku možno konzumovať bez akejkoľvek prípravy pred konzumáciou, ako je varenie, smaženie, grilovanie, pečenie, zohrievanie v mikrovlnnej rúre, opekanie, ohrievanie alebo mrazenie. Pred konzumáciou potravinového výrobku nie je potrebné pridávať ochucovacie zmesi alebo omáčky (ak sa nedodávajú spolu s výrobkom), studenú alebo horúcu vodu alebo iné tekutiny vrátane mlieka, ako je to v prípade cereálií. Za prípravu sa nepovažuje umývanie, lúpanie či krájanie potraviny, keďže tieto činnosti sa môžu jednoducho vykonať aj takpovediac „po ceste“, a preto patria do rozsahu pôsobnosti smernice.

([14]) Tamže.

4.2.2. *Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov*

Tabuľka 4 obsahuje niekoľko názorných príkladov určitých druhov balení a vrecúšok, ktoré sa považujú za zahrnuté do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčené.

Tabuľka 4

Príklady balení a vrecúšok

Druh balenia alebo vrecúška	Všeobecné kritériá		Špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku		Výrobok zahrnutý do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčený (spĺňa všetky všeobecné kritériá a špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku?)
	Plast	Jednorazový	Vyrobené z pružného materiálu	Určené na bezprostrednú konzumáciu z tohto balenia alebo vrecúška bez akejkoľvek ďalšej prípravy	
Balenie alebo vrecúško obsahujúce potravinu na bezprostrednú konzumáciu (napr. sušienky, orechy, lupienky, pukance, cukríky, čokoládové tyčinky, pekárenské výrobky, mrazené výrobky) predávané po jednej jednotke	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Balenie alebo vrecúško obsahujúce potravinu na bezprostrednú konzumáciu z tohto balenia alebo vrecúška bez akejkoľvek ďalšej prípravy (napr. lupienky, cukríky, čokoládové tyčinky, pekárenské výrobky, mrazené výrobky) predávané po jednotke alebo po viac ako jednej jednotke (t. j. viackusové balenie v jednej nádobe)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Balenie s viacerými porciami jedla, ktoré sú určené na bezprostrednú konzumáciu z tohto balenia a ktoré nie sú balené jednotlivo (napr. pekárenské výrobky, sušienky, cukríky, žuvačky, lupienky)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Vrecúška na sendviče	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Balenie s dochucovadlom/omáčkou	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Balenie so suchými raňajkovými cereáliami	ÁNO	ÁNO	ÁNO	NIE	VYLÚČENÝ Potravinový výrobok nie je určený na bezprostrednú konzumáciu; mlieko sa spravidla pridáva pred konzumáciou a mimo balenia.

Druh balenia alebo vrecúška	Všeobecné kritériá		Špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku		Výrobok zahrnutý do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčený (spĺňa všetky všeobecné kritériá a špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku?)
	Plast	Jednorazový	Vyrobené z pružného materiálu	Určené na bezprostrednú konzumáciu z tohto balenia alebo vrecúška bez akejkoľvek ďalšej prípravy	
Balenie s čerstvým/sušeným jedlom, ktoré si vyžaduje ďalšiu prípravu (napr. celá hlávka šalátu, surové cestoviny, surová šošovica)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	NIE	VYLÚČENÝ Potravinový výrobok sa zvyčajne nekonzumuje priamo z balenia alebo vrecúška; potravinový výrobok sa pred konzumáciou zvyčajne ďalej pripravuje.
Balenie nakrájaných šalátových listov, ktoré si pred bezprostrednou konzumáciou nevyžadujú žiadnu ďalšiu prípravu	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ

4.3. **Príbory, taniere, slamky a miešadlá**

4.3.1. *Opisy výrobkov uvedené v smernici*

Príbory, taniere, slamky a miešadlá sa uvádzajú v článku 5 smernice, v smernici sa však nevymedzujú. V časti B prílohy k smernici sa uvádzajú špecifické usmernenia týkajúce sa konkrétneho výrobku, ktoré sa týkajú len vymedzenia pojmu príbory, konkrétne sa v časti B bode 2 prílohy stanovuje, že vidličky, nože, lyžice a paličky na jedenie sú zahrnuté do vymedzenia pojmu príbory.

Pri uvádzaní na trh sú tieto predmety primárne zahrnuté v rámci tohto kódu CPV ([15]): Jednorazové potreby pre verejné stravovanie na jedno použitie (t. j. výrobky, ktoré možno po použití vyhodiť do odpadu) (39222100-5) a príbor a taniere na jedno použitie (t. j. výrobky, ktoré možno po použití vyhodiť do odpadu) (39222110-8).

Na príbory, taniere, slamky a miešadlá, ktoré sú vyrobené výlučne z prírodných polymérov, ktoré neboli chemicky modifikované, sa usmernenia smernice nevzťahujú.

Podľa časti B bodu 4 prílohy sú slamky, ktoré sú zahrnuté do rozsahu pôsobnosti smernice Rady 90/385/EHS ([16]) alebo smernice Rady 93/42/EHS ([17]) ako zdravotnícke pomôcky, vylúčené z rozsahu pôsobnosti danej smernice ([18]).

([15]) Spoločným slovníkom obstarávania sa ustanovuje jednotný klasifikačný systém verejného obstarávania zameraný na štandardizáciu odkazov používaných verejnými obstarávateľmi a subjektmi pri opise verejných zákaziek. Slovník je dostupný na: https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/digital-procurement/common-procurement-vocabulary_en?prefLang=sk.

([16]) Smernica Rady 90/385/EHS z 20. júna 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov o aktívnych implantovateľných zdravotníckych pomôckach (Ú. v. ES L 189, 20.7.1990, s. 17).

([17]) Smernica Rady 93/42/EHS zo 14. júna 1993 o zdravotníckych pomôckach (Ú. v. ES L 169, 12.7.1993, s. 1).

([18]) K 3. júlu 2021, keď uplynie lehota na transpozíciu väčšiny požiadaviek smernice (EÚ) 2019/904, sa už smernice 90/385/EHS a 93/42/EHS nebudú uplatňovať. Od 26. mája 2021 sa bude pri uvádzaní zdravotníckych pomôcok na trh postupovať podľa nariadenia (EÚ) 2017/745 o zdravotníckych pomôckach.

V usmerneniach EÚ týkajúcich sa uplatňovania smernice Rady 93/42/EHS ([19]) sa uvádzajú usmernenia o klasifikácií zdravotníckych pomôcok ([20]) na účely posúdenia rizika. V týchto usmerneniach sa neuvádzajú žiadne konkrétne príklady slamiek, ktoré sa používajú ako zdravotnícke pomôcky. Konkrétne vymedzenie zdravotníckej pomôcky v smernici Rady 90/385/EHS a smernici Rady 93/42/EHS sa vzťahuje na výrobky, ktoré sa používajú špecificky na zmiernenie alebo kompenzáciu zranenia alebo zdravotného postihnutia. Ak sa plastové slamky považujú za zdravotnícke pomôcky, musia byť výrobcom určené na používanie u ľudí na účely diagnostiky, prevencie, monitorovania, liečby alebo zmiernenia choroby alebo na účely diagnostiky, monitorovania, liečby, zmiernenia alebo kompenzácie zranenia alebo zdravotného postihnutia, pričom musia byť označené značkou CE podľa smernice 93/42/ES, ako aj podľa nariadenia (EÚ) 2017/745 ([21]).

4.3.2. *Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov*

Tabuľka 5 obsahuje niekoľko príkladov jednorazových plastových príborov, tanierov, slamiek a miešadiel, ktoré sa považujú za výrobky zahrnuté do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčené.

([19]) GR pre zdravie a spotrebiteľov, 2010. *Medical Devices: Guidance document - Classification of medical devices* (Zdravotnícke pomôcky: Usmerňovací dokument – Klasifikácia zdravotníckych pomôcok) – MEDDEV 2.4/1 rev. 9, dostupné na: https://ec.europa.eu/docsroom/documents/10337/attachments/1/translations.

([20]) V smernici Rady 90/385/EHS a smernici Rady 93/42/EHS sa zdravotnícke pomôcky vymedzujú takto: „zdravotnícka pomôcka" je akýkoľvek nástroj, prístroj, zariadenie, softvér, materiál alebo iný výrobok používaný samostatne alebo v kombinácii, spolu s akýmkoľvek príslušenstvom vrátane softvéru určeného jeho výrobcom na používanie špecificky na diagnostické a/alebo terapeutické účely a potrebného na jeho správne použitie, ktorý je určený výrobcom na používanie u ľudí na účely:
– *diagnostické, preventívne, monitorovacie, liečebné alebo na zmiernenie ochorenia,*
– *diagnostické, monitorovacie, liečebné, na zmiernenie alebo kompenzáciu zranenia alebo zdravotného postihnutia,*
– *skúmania, nahradenia alebo zmeny anatomickej časti alebo fyziologického procesu,*
– *reguláciu počatia*
a ktorého hlavný požadovaný účinok v tele človeka alebo na jeho povrchu sa nezíska farmakologickými, imunologickými a metabolickými pomôckami, ale ktorého fungovanie môže byť týmito prostriedkami podporované;".

([21]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/745 z 5. apríla 2017 o zdravotníckych pomôckach, zmene smernice 2001/83/ES, nariadenia (ES) č. 178/2002 a nariadenia (ES) č. 1223/2009 a o zrušení smerníc Rady 90/385/EHS a 93/42/EHS (Ú. v. EÚ L 117, 5.5.2017, s. 1).

Tabuľka 5

Názorné uplatňovanie kritérií na účely výkladu vymedzenia jednorazových plastových príborov, tanierov, slamiek a miešadiel

Druhy príborov, tanierov, slamiek, miešadiel	Všeobecné kritériá		Špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku		Výrobok zahrnutý do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčený (spĺňa všetky všeobecné kritériá a špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku?)
	Plast	Jednorazový	Netrvanlivý materiál	Nie je zdravotníckou pomôckou	
Jednorazové plastové príbory, taniere, slamky a miešadlá vyrobené úplne z plastu	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Jednorazové plastové príbory, taniere, slamky a miešadlá vyrobené čiastočne z plastu, napr. vyrobené najmä z neplastových materiálov, ale s plastovou výstelkou/poťahom	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Jednorazové plastové slamky, ktoré sú priložené k nápojovému obalu/vložené k takémuto obalu	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ (podľa článku 5)
Jednorazové plastové príbory, ktoré sú priložené k obalu na potraviny/vložené do takéhoto obalu	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ (podľa článku 5)
Jednorazové príbory, taniere, slamky a miešadlá, ktoré nie sú vyrobené z plastu, napr. vyrobené z papiera alebo dreva bez plastovej výstelky alebo poťahu	NIE	ÁNO	ÁNO	ÁNO	VYLÚČENÝ: Výrobok neobsahuje plasty.
Príbory, taniere, slamky a miešadlá na viacnásobné použitie, ktoré nie sú vyrobené z plastu, ale z trvanlivého materiálu, napr. z keramiky alebo kovu	NIE	NIE	NIE	ÁNO	VYLÚČENÝ: Výrobok nie je určený na jednorazové použitie.
Trvanlivé plastové príbory, taniere, slamky a miešadlá na viacnásobné použitie, ktoré sú dizajnovo riešené vzhľadom na stanovený účel a na daný účel aj uvádzané na trh s cieľom viacnásobného použitia a ktoré sú takto spotrebiteľmi zvyčajne vnímané a používané.	ÁNO	NIE	NIE	ÁNO	VYLÚČENÝ: Výrobok nie je určený na jednorazové použitie.
Plastové slamky určené na použitie ako zdravotnícke pomôcky, ktoré sú označené príslušným označením CE	ÁNO	ÁNO	ÁNO	NIE	VYLÚČENÝ: Výrobok je určený na použitie ako zdravotnícka pomôcka

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/4813/oj

4.4. **Nápojové obaly, nápojové fľaše a poháre na nápoje (vrátane ich uzáverov, viečok a krytov)**

4.4.1. *Opisy výrobkov a kritériá týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici*

Tabuľka 6 obsahuje prehľad kritérií pre výrobky vzťahujúcich sa na nápojové obaly, nápojové fľaše a poháre na nápoje, ktoré sa stanovujú v smernici.

Tabuľka 6

Príslušné opisy nápojových obalov, nápojových fliaš a pohárov na nápoje vrátane ich uzáverov a viečok, ktoré sa uvádzajú v smernici

Nápojové obaly: V častiach C a F prílohy sa nápojové obaly opisujú takto: *„Nápojové obaly s kapacitou najviac tri litre, t. j. nádoby na tekutiny, ako sú napríklad nápojové fľaše vrátane ich uzáverov a viečok a kompozitné nápojové obaly vrátane ich uzáverov a viečok, nie však:* a) *sklenené alebo kovové nápojové obaly s plastovými uzávermi a viečkami;* b) *nápojové obaly určené a používané na potraviny na osobitné lekárske účely v tekutej forme v zmysle vymedzenia v článku 2* [ods. 2] *písm. g) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 609/2013.*“ V časti E oddiele I bode 3 a v časti G bode 3 prílohy sa nápojové obaly opisujú takto: *„Nápojové obaly s kapacitou najviac tri litre, t. j. nádoby na tekutiny, ako sú napríklad nápojové fľaše vrátane ich uzáverov a viečok a kompozitné nápojové obaly vrátane ich uzáverov a viečok, nie však sklenené alebo kovové nápojové obaly s plastovými uzávermi a viečkami.*“ Nápojové fľaše sa uvádzajú v časti F prílohy takto: *„Nápojové fľaše s kapacitou najviac tri litre vrátane ich uzáverov a viečok, nie však:* a) *sklenené alebo kovové nápojové fľaše s plastovými uzávermi a viečkami;* b) *nápojové fľaše určené a používané na potraviny na osobitné lekárske účely v tekutej forme v zmysle vymedzenia v článku 2* [ods. 2] *písm. g) nariadenia (EÚ) č. 609/2013.*“ Poháre na nápoje vrátane ich uzáverov a viečok sa vymedzujú v časti A bode 1, časti E oddiele I bode 4 a v časti G bode 4 prílohy k smernici. Okrem toho sa poháre na nápoje uvádzajú v časti D bode 4 prílohy bez toho, aby sa na tomto mieste uvádzali odkazy na uzávery a viečka.

Na vymedzenie jednorazových plastových nápojových obalov, ako aj nápojových fliaš sa používajú tieto dva hlavné deskriptory:

1. kapacita najviac tri litre a

2. nádoby používané na účely obsiahnutia tekutín.

Nápojový obal sa v zásade predáva a používa pri výrobku, ktorý je v tekutej forme a ktorý sa konzumuje pitím. Okrem toho sa v časti C, časti E oddiele I bode 3, časti G bode 3 a časti F (len nápojové fľaše) prílohy uvádza, že uzávery a viečka sú zahrnuté do vymedzenia nápojových obalov a nápojových fliaš. Do rozsahu pôsobnosti smernice zároveň patria aj kompozitné nápojové obaly.

V súvislosti s pohármi na nápoje sa v smernici neuvádza konkrétny opis, kritériá alebo príklady. V časti A bode 1, časti E oddiele I bode 4 a v časti G bode 4 prílohy sa uvádza len to, že uzávery a viečka sa majú rovnako zahrnúť do tejto kategórie výrobkov. Príklady nápojov v rámci odôvodnenia 12 smernice zahŕňajú pivo, víno, vodu, tekuté občerstvenie, džúsy a nektáre, instantné nápoje alebo mlieko ([22]). Ďalšie objasnenia vo vzťahu k vymedzeniu pojmu nápoj sú uvedené v oddiele 4.5.1 tohto dokumentu (t. j. tekutina, ktorá sa prijíma/konzumuje pitím). Je potrebné poukázať na to, že na poháre na nápoje používané na účely obsiahnutia tekutín spĺňajúcich požiadavky stanovené vyššie, ktoré sa predávajú prázdne, sa takisto vzťahujú ustanovenia tejto smernice.

([22]) Zatiaľ čo sa v odôvodnení 12 uvádzajú príklady nápojov len v súvislosti s nápojovými obalmi a nápojovými fľašami, tie isté príklady sú relevantné aj pre vymedzenie pojmu „nápoj“ v súvislosti s pohármi na nápoje.

4.4.2. *Uzávery, viečka a kryty*

V smernici sa uzávery a viečka uvádzajú ako uzávery nápojových obalov a nápojových fliaš, zatiaľ čo v smernici sa v súvislosti s pohármi na nápoje uvádzajú viečka a kryty.

Uzávermi, viečkami a krytmi sa uzatvárajú nápojové obaly s cieľom udržať ich obsah. Používajú sa v kombinácii s nápojovými obalmi, nápojovými fľašami a pohármi na nápoje s cieľom zabezpečiť, aby sa tekutý výrobok obsiahnutý v obaloch nevylieval a mohol sa prepravovať. V smernici ani v existujúcich právnych predpisoch EÚ alebo technických normách sa neuvádza ich jasné vymedzenie. Na účely ich vymedzenia sa však môže použiť toto usmernenie:

— Uzávery: uzávery, ktoré sa nasadzujú na nápojové obaly alebo nápojové fľaše, napríklad s cieľom zabrániť unikaniu obsiahnutej tekutiny z obalu (a to napríklad aj po odstránení viečka) a umožniť jej bezpečnú prepravu. V súčasnosti majú uzávery spravidla charakter skrutkovacieho vrchnáka alebo pripevnenej odklápacej krytky (tzv. snap cap). Skrutkovacie uzávery môžu mať charakter plochého vrchnáka (tzv. flat-top, ide o najbežnejšiu podobu), alebo môžu fungovať ako základňa pre náustok, ktorý sa všeobecne nazýva športové viečko. Pri športových viečkach zase ide o typy s uzáverom na stlačenie a potiahnutie (tzv. push-pull) alebo s vyklápacím uzáverom (tzv. flip-top), ktoré sú spravidla dizajnovo riešené tak, aby boli stále pripevnené k nápojovému obalu. Tento druh uzáveru často obsahuje prvok prezrádzajúci nepovolenú manipuláciu s nádobou (pri pokuse o jej otvorenie sa tento prvok zjavne poškodí).

— Viečka: plastový alebo kompozitný materiál, ktorý zahŕňa plastový film, ktorý je pritavený na nápojových obaloch, nápojových fľašiach a pohároch na nápoje. Môžu sa odlúpnuť alebo odtrhnúť. Po odstránení viečka pri prvom otvorení spotrebiteľom viečko nemožno opätovne pripevniť na výrobok. Viečka môžu zahŕňať aj určité uzávery s väčším priemerom alebo uzávery, ktoré nemajú okrúhly tvar.

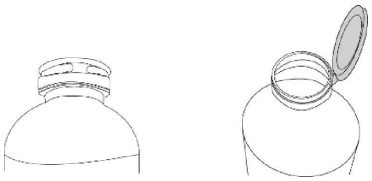
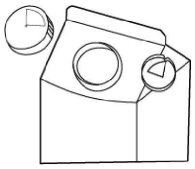
— Kryty: uzávery používané na poháre na nápoje, ktoré chránia obsiahnutú tekutinu, ale vo všeobecnosti nezabezpečujú úplné tesnenie. Po odstránení sa môžu opätovne umiestniť na výrobok bez toho, aby stratili svoju funkciu uzáveru. Niektoré kryty môžu obsahovať prvok, ktorý prezrádza nepovolenú manipuláciu s nádobou a ktorý sa považuje za súčasť systému uzáveru.

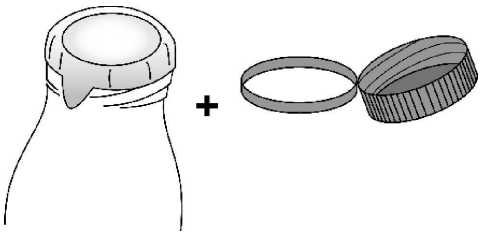
Názorné príklady uzáverov a viečok jednorazových plastových nápojových obalov a nápojových fliaš a to, či sa považujú za uzávery a viečka, na ktoré sa vzťahuje rozsah pôsobnosti požiadavky na pripevnenie stanovenej v článku 6 ods. 1 smernice alebo sú z neho vylúčené, sa uvádzajú v tabuľke 7.

Tabuľka 7

Názorné príklady rôznych druhov uzáverov, viečok a krytov

Druh uzáveru, viečka a krytu	Zahrnuté do rozsahu pôsobnosti článku 6 ods. 1 alebo z neho vylúčené (požiadavka na pripevnenie)
Uzávery vyrobené z plastu, ktoré sa používajú v kombinácii s jednorazovými plastovými nápojovými fľašami (pozri ilustráciu) a nápojovými kartónmi (bez ilustrácie) 	ZAHRNUTÉ
Športové uzávery vyrobené z plastu, ktoré sa používajú v kombinácii s jednorazovými plastovými nápojovými fľašami 	ZAHRNUTÉ

Druh uzáveru, viečka a krytu	Zahrnuté do rozsahu pôsobnosti článku 6 ods. 1 alebo z neho vylúčené (požiadavka na pripevnenie)
Uzávery vyrobené z plastu, ktoré sa používajú v kombinácii s jednorazovými plastovými nápojovými vreckami 	ZAHRNUTÉ
Vyklápacie (tzv. flip-top) uzávery na jednorazové plastové nápojové obaly 	ZAHRNUTÉ
Plastový uzáver, ktorý je vybavený osobitným plastovým tesnením a ktorý sa používa v kombinácii s jednorazovým plastovým nápojovým obalom 	ZAHRNUTÝ
Závitový hliníkový uzáver zabezpečený proti otvoreniu, vybavený plastovým tesnením a plastovou obvodovou páskou, ktorá sa pri nepovolenej manipulácii poškodí, a používaný v kombinácii s jednorazovými plastovými nápojovými obalmi a nápojovými fľašami 	VYLÚČENÝ Kovové uzávery alebo viečka s plastovým tesnením sa nemajú považovať za vyrobené z plastu podľa článku 6 ods. 2, a preto sa na ne nevzťahuje požiadavka podľa článku 6 ods. 1.
Uzávery s ťahacím krúžkom, ktoré sú vybavené plastovým tesnením a plastovým uškom a ktoré sa používajú v kombinácii s jednorazovými plastovými nápojovými obalmi a nápojovými fľašami 	VYLÚČENÉ Kovové uzávery alebo viečka s plastovým tesnením sa nemajú považovať za vyrobené z plastu podľa článku 6 ods. 2, a preto sa na ne nevzťahuje požiadavka podľa článku 6 ods. 1.
Hliníkové fóliové viečko pritavené na jednorazovom plastovom nápojom obale 	VYLÚČENÉ Kovové uzávery alebo viečka s plastovým tesnením sa nemajú považovať za vyrobené z plastu podľa článku 6 ods. 2, a preto sa na ne nevzťahuje požiadavka podľa článku 6 ods. 1.

Druh uzáveru, viečka a krytu	Zahrnuté do rozsahu pôsobnosti článku 6 ods. 1 alebo z neho vylúčené (požiadavka na pripevnenie)
Plastový uzáver používaný v kombinácii s hliníkovým fóliovým viečkom pritaveným na jednorazovom plastovom nápojovom obale 	ČIASTOČNE ZAHRNUTÝ Na plastový uzáver sa vzťahujú požiadavky podľa článku 6 ods. 1. Hliníkové fóliové viečko sa nemá považovať za vyrobené z plastu podľa článku 6 ods. 2, a preto sa naň nevzťahuje požiadavka podľa článku 6 ods. 1.

4.4.3. *Špecifické výnimky týkajúce sa konkrétneho výrobku*

V časti C písm. a), časti E oddiele I bode 3, časti F písm. a) a časti G bode 3 prílohy k smernici sa z požiadaviek smernice uplatniteľných na jednorazové plastové nápojové obaly výslovne vylučujú sklenené alebo kovové nápojové obaly s plastovými uzávermi a viečkami.

Na nápojové obaly a nápojové fľaše používané na potraviny určené na osobitné lekárske účely v tekutej forme v zmysle vymedzenia v článku 2 ods. 2 písm. g) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 609/2013 ([23]) sa nevzťahujú ustanovenia článku 6 v zmysle časti C písm. b) a časti F písm. b) prílohy.

Relevantné sú takisto objem a veľkosť výrobku. Nápojové obaly a nápojové fľaše, ktorých objem presahuje tri litre, nie sú zahrnuté do rozsahu pôsobnosti tejto smernice.

V smernici nie je stanovený špecifický limit týkajúci sa objemu alebo veľkosti pohárov na nápoje. Hoci sa to v smernici výslovne neuvádza, na základe skutočností opísaných v posúdení vplyvu ([24]) možno konštatovať, že konzumácia potravinových a nápojových výrobkov takpovediac po ceste a dopyt po väčšom komforte sú hlavnými faktormi, ktoré najviac prispievajú k tomu, že sa poháre na nápoje stávajú morským odpadom. Vzhľadom na cieľ smernice predchádzať znečisťovaniu prostredia odpadom z jednorazových plastových predmetov, ako aj na skutočnosť, že poháre na nápoje patria medzi najviac znečisťujúce predmety, je vhodné, pokiaľ ide o daný trojlitrový limit, uplatňovať prístup konzistentný s prístupom uplatňovaným pri ostatných nápojových obaloch, na ktoré sa vzťahuje predmetná smernica.

4.4.4. *Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov*

V nasledujúcich tabuľkách sa nachádza neúplný zoznam príkladov, ktoré slúžia na ilustráciu, ako možno na základe uvedených kritérií a ukazovateľov posudzovať rôzne nápojové obaly, nápojové fľaše a poháre na nápoje, ako aj toho, či sa považujú za zahrnuté do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčené.

([23]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 609/2013 z 12. júna 2013 o potravinách určených pre dojčatá a malé deti, potravinách na osobitné lekárske účely a o celkovej náhrade stravy na účely regulácie hmotnosti a ktorým sa zrušuje smernica Rady 92/52/EHS, smernica Komisie 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES a 2006/141/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/39/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 41/2009 a (ES) č. 953/2009 (Ú. v. EÚ L 181, 29.6.2013, s. 35).

([24]) SWD(2018) 254 final, časť 1/3, s. 25.

Tabuľka 8

Názorné príklady nápojových obalov a nápojových fliaš

Druhy nápojových obalov a nápojových fliaš	Všeobecné kritériá		Špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku		Výrobok zahrnutý do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčený (spĺňa všetky všeobecné kritériá a špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku?)
	Plast	Jednorazový	Objem	Nádoba na tekutinu	
Vrecká (úplne z plastu alebo s plastovou vrstvou a s objemom najviac tri litre)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ (nápojový obal)
Plastové fľaše (s objemom najviac tri litre)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ (nápojová fľaša)
Plastová nádoba s jednou porciou mlieka alebo smotany (napr. na kávu alebo čaj)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ (nápojový obal)
Kompozitné nápojové kartóny (s objemom najviac tri litre)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ (nápojový obal)
Pružný jednorazový plastový nápojový obal (s objemom najviac tri litre) v kartónovej škatuli, ktorú možno manuálne oddeliť	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ (nápojový obal)
Plastová fľaša na vodu s objemom viac ako tri litre	ÁNO	NIE	NIE	ÁNO	VYLÚČENÝ Objem presahuje tri litre.
Opakovane použiteľné a opätovne naplniteľné plastové nápojové fľaše, ak sú dizajnovo riešené a uvádzané na trh na takýto účel a sú takto zvyčajne vnímané a používané spotrebiteľmi	ÁNO	NIE	ÁNO	ÁNO	VYLÚČENÝ Opakovane použiteľná fľaša
Jednodielny plastový nápojový obal s tvarovaným odlamovacím uzáverom	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ (nápojový obal)

Tabuľka 9

Názorné príklady pohárov na nápoje

Druh pohárov na nápoje	Všeobecné kritériá		Špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku	Výrobok zahrnutý do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčený (spĺňa všetky všeobecné kritériá a špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku?)
	Plast	Jednorazový	Naplnený alebo určený na naplnenie nápojom	
Poháre na studené nápoje vyrobené zo 100 % plastu (s krytom alebo viečkom alebo bez nich)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ (POHÁR na NÁPOJE)
Vopred naplnené papierové poháre s plastovou výstelkou alebo poťahom na (zvyčajne studené) nápoje (s krytom alebo viečkom alebo bez nich)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ (POHÁR na NÁPOJE)
Poháre na džúsy alebo nápoje s obsahom alkoholu predávané v maloobchodných a veľkoobchodných predajniach, ktoré sú vyrobené zo 100 % plastu	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ (POHÁR na NÁPOJE)
Prázdne poháre vyrobené zo 100 % plastu a prázdne papierové poháre s plastovou výstelkou alebo poťahom na horúce alebo studené nápoje (s krytom alebo viečkom alebo bez nich)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ (POHÁR na NÁPOJE)
Papierové poháre s plastovou výstelkou alebo poťahom predávané v maloobchodných a veľkoobchodných predajniach	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ (POHÁR na NÁPOJE)
Papierové poháre s plastovou výstelkou alebo poťahom na báze biomateriálov alebo biodegradovateľných plastov predávané v maloobchodných a veľkoobchodných predajniach	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ (POHÁR na NÁPOJE)
Opakovane použiteľné plastové poháre predávané v rámci systémov na opätovné naplnenie	ÁNO	NIE	ÁNO	VYLÚČENÝ Pohár je opakovane použiteľný (súčasť systému na opätovné naplnenie).
Plastový pohár s instantným nápojom v prášku, do ktorého je potrebné pred konzumáciou výrobku pridať napr. mlieko alebo vodu	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ (POHÁR na NÁPOJE)
Plastový pohár s instantnou polievkou v prášku, do ktorého je potrebné pred konzumáciou výrobku pridať napr. vodu	ÁNO	ÁNO	NIE	VYLÚČENÝ Pohár je určený na prípravu polievky, ktorá nie je nápojom v zmysle tejto smernice.

Druh pohárov na nápoje	Všeobecné kritériá		Špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku	Výrobok zahrnutý do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčený (spĺňa všetky všeobecné kritériá a špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku?)
	Plast	Jednorazový	Naplnený alebo určený na naplnenie nápojom	
V maloobchodných predajniach predávané opätovne použiteľné poháre na nápoje určené na viacnásobné použitie, ak sú dizajnovo riešené a uvedené na trh na takýto účel a sú takto zvyčajne vnímané a používané spotrebiteľmi	ÁNO	NIE	ÁNO	VYLÚČENÝ Pohár je opakovane použiteľný
Opätovne naplniteľné poháre predávané v maloobchodných predajniach, určené na viacnásobné použitie	ÁNO	NIE	ÁNO	VYLÚČENÝ Pohár je opakovane použiteľný

4.5. **Rozlišovanie medzi určitými (navzájom súvisiacimi) kategóriami výrobkov**

V časti A bode 2, časti E oddiele I bode 1 a v časti G bode 1 prílohy k smernici sa nápojové obaly, taniere, balenia a vrecúška obsahujúce potraviny vylučujú z výrobkov, ktoré sa majú na účely tejto smernice považovať za jednorazové plastové nádoby na potraviny. Tvar balenia môže v niektorých prípadoch vyvolávať pochybnosti o tom, či výrobok predstavuje nádobu na potraviny, nápojový obal alebo dokonca aj iný druh obalov, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia tejto smernice, ako sú balenia, vrecúška, poháre na nápoje alebo taniere.

V ďalších oddieloch sa uvádzajú dodatočné usmernenia na účely rozlišovania medzi rôznymi, ale navzájom súvisiacimi kategóriami výrobkov.

4.5.1. *Hlavné prvky rozlišovania nádob na potraviny od nápojových obalov*

Prvoradým krokom, ktorý treba urobiť pri rozlišovaní medzi nádobami na potraviny a nápojovými obalmi, nápojovými fľašami a pohármi na nápoje, je určiť, či daná nádoba obsahuje potravinový alebo nápojový výrobok. Na rozlišovanie medzi potravinou (ktorá sa označuje aj ako potravinový výrobok) a nápojom sa majú použiť tieto kritériá:

— Pri rozlišovaní medzi nádobami na potraviny, nápojovými obalmi, nápojovými fľašami a pohármi na nápoje zohráva úlohu spôsob konzumácie obsiahnutého výrobku a konzistencia výrobku obsiahnutého v nádobe. Pokiaľ ide o potraviny, v odôvodnení 12 smernice sa nachádza neúplný zoznam príkladov potravín, a to wrapy, šaláty, ovocie, zelenina a dezerty. Nápojový výrobok sa predáva a konzumuje v tekutej forme a možno ho skonzumovať pitím. Medzi príklady nápojových obalov uvedených v odôvodnení 12 patria obaly na pivo, víno, vodu, tekuté občerstvenie, džúsy a nektáre, instantné nápoje a mlieko.

— Jednotka, ktorou sa vyjadruje kvantita potraviny alebo nápoja. Pri nápojoch sa ich kvantita bežne vyjadruje v jednotkách objemu (napr. mililitre) a pri potravinách v jednotkách hmotnosti (napr. gramy). V niektorých prípadoch sa však kvantita potraviny alebo nápoja na nádobe vždy neuvádza, a to najmä v prípade tých potravín či nápojov, ktorými sa nádoba plní na mieste predaja.

— Dizajnové charakteristiky nádoby môžu byť špecifické vzhľadom na jej obsah. Napríklad tvar nádoby a to, či je na konzumáciu obsiahnutej potraviny potrebné použiť príbor alebo nie, naznačuje, či je výrobok určený na pitie alebo jedenie.

Keďže sa v odôvodnení 12 uvádzajú fľaše na mlieko ako nápojové obaly, mlieko by sa malo v zmysle tejto smernice takisto považovať za nápoj. Je to v súlade so všeobecnými kritériami, ktoré sa týkajú konzumácie pitím, hustoty a viskozity (tekutina) a druhu nádoby, ktorá je v prípade mlieka podobná obalom iných nápojov.

Určité potraviny, ako sú polievky, jogurty (ak ich nemožno piť) a ovocné pyré, by nemali byť klasifikované ako nápoje na účely smernice, pretože sa spravidla nekonzumujú pitím a na ich konzumáciu je zvyčajne potrebný príbor, čím sa odlišujú od nápojových výrobkov.

Určité výrobky v tekutej forme, aj keď ich možno piť (napr. ocot, tekuté polevy, sójová omáčka, citrónová šťava, jedlé oleje, výrobky vyžadujúce rozriedenie pred konzumáciou ako kordialy, drene, sirupy a koncentráty), sa nekonzumujú priamo z obalu, alebo ich treba rozriediť, aby ich bolo možné piť. Z tohto dôvodu nespĺňajú podmienky nápojov v zmysle smernice, keďže sa nekonzumujú a neprijímajú pitím.

Nasledujúca tabuľka obsahuje prehľad pomocných ukazovateľov, ako je plánované použitie, tvar a forma nádoby, spolu s názornými príkladmi na pomoc pri rozlišovaní medzi nádobami na potraviny a nápojovými obalmi.

Tabuľka 10

Názorné príklady na rozlišovanie medzi nádobami na potraviny a nápojovými obalmi

Viacvrstvové plastové vrecko obsahujúce ovocné pyré (150 ml)		Viacvrstvové plastové vrecko obsahujúce ovocný džús (150 ml)	
Plastová nádoba obsahujúca jogurt (100 g)		Plastová nádoba obsahujúca jogurt, ktorý možno piť (150 ml)	
		Kartón na mlieko (500 ml)	

4.5.2. *Hlavné prvky rozlišovania nádob na potraviny od pohárov na nápoje*

Pokiaľ ide o poháre na nápoje, okrem určenia toho, či je v nich obsiahnutý výrobok jedlom alebo nápojom, je potrebné stanoviť aj usmernenia k tomu, ako zaradiť poháre, ktoré výrobcovia uvádzajú na trh prázdne, ale ktoré maloobchodní predajcovia môžu naplniť buď jedlom alebo nápojom. Príklad tohto druhu pohára je znázornený na obrázku pod textom.

Počiatočný distribútor jednorazových plastových pohárov na nápoje alebo osoba plniaca tieto poháre zvyčajne vedia, aké je zamýšľané použitie týchto pohárov, ako aj to, či sú určené na potraviny alebo nápoje. Ak v čase umiestnenia na trh nie je jasné, či sa bude daný výrobok používať ako pohár na nápoj alebo ako nádoba na potraviny, čo sa v prípade určitých nádob predávaných v maloobchodných a veľkoobchodných predajniach môže stať, výrobca musí zabezpečiť plnenie požiadaviek smernice, ktoré sa týkajú obidvoch druhov výrobkov. V záujme súladu so smernicou musí byť napríklad výrobok označený podľa požiadaviek uvedených v článku 7.

Obrázok 1

Nádoby predávané v maloobchodných a veľkoobchodných predajniach

4.5.3. *Hlavné prvky rozlišovania medzi nápojovými obalmi, nápojovými fľašami a pohármi na nápoje*

V smernici sa jasne nerozlišuje medzi nápojovými obalmi, nápojovými fľašami (podkategória nápojových obalov) a pohármi na nápoje (ktoré nepredstavujú nápojové obaly). Je však možné určiť tieto všeobecné vlastnosti, ktoré sú relevantné vzhľadom na túto smernicu:

— V súlade s časťou C, časťou E oddielom I bodom 3 a časťou G bodom 3 prílohy sú nápojové obaly *„nádoby s kapacitou najviac tri litre vrátane ich uzáverov a viečok používané na nápoje“*. V odôvodnení 12 sa takisto uvádza, že kompozitné nápojové obaly sa považujú za nápojový obal, a nie za nápojovú fľašu.

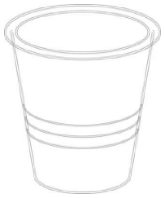
— Nápojové fľaše sú podľa rozlišovania medzi nápojovými obalmi, ktoré vyplýva z danej smernice, nápojové obaly s úzkym alebo širokým hrdlom a s kapacitou najviac tri litre vrátane ich uzáverov a viečok, ktoré sa používajú na účely obsiahnutia nápojov, a to s výnimkou kompozitných nápojových obalov.

— Poháre na nápoje sú spravidla okrúhle nádoby na pitie, zvyčajne v tvare misky, s uzáverom alebo viečkom či bez nich, ktoré sa predávajú prázdne alebo obsahujúce nápoj ([25]). Ako sa vysvetľuje aj v odôvodnení 12, poháre na nápoje tvoria osobitnú kategóriu jednorazových plastových výrobkov na účely smernice.

Hlavným rozlišovacím prvkom medzi týmito troma kategóriami výrobkov je ich tvar. Nasledujúca tabuľka obsahuje názorné príklady nápojových obalov, nápojových fliaš a pohárov na nápoje, ktoré uvádzajú prvky týkajúce sa tvaru, ktoré je potrebné zohľadniť pri klasifikácii týchto kategórií výrobkov.

Tabuľka 11

Názorné príklady nápojových obalov, nápojových fliaš a pohárov na nápoje

Nápojové obaly	Nápojové fľaše (patria do nápojových obalov)	Poháre na nápoje (nepatria do nápojových obalov)
Nádoby s kapacitou najviac tri litre používané na účely obsiahnutia nápojov (patria sem aj nápojové fľaše)	Pevné nápojové obaly s úzkym alebo širokým hrdlom a s kapacitou najviac tri litre vrátane ich uzáverov a viečok používané na účely obsiahnutia nápojov	Spravidla okrúhle nádoby na pitie, zvyčajne v tvare misky, s uzáverom alebo viečkom či bez nich, ktoré sa predávajú prázdne alebo obsahujúce nápoj
		

4.5.4. *Hlavné prvky rozlišovania nádob na potraviny od balení a vrecúšok*

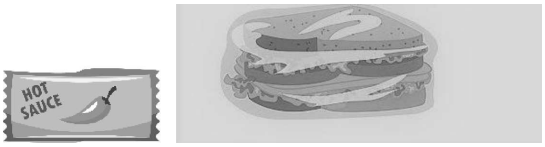
Rozlišovanie nádob na potraviny od balení a vrecúšok by malo byť založené na pevnosti obalu. Pevné a čiastočne pevné obaly na potravinové výrobky by sa v zmysle tejto smernice mali považovať za nádoby na potraviny, pričom výrobky s obalmi z pružného materiálu by sa mali považovať za balenia a vrecúška.

Obal je pružný, ak sa ľahko ohýba a nezlomí sa. Rovnaké kritériá platia aj v prípade neobalových predmetov, ktoré patria do rozsahu smernice. Niektoré potraviny sa balia do obalov tvorených kombináciou pevného aj pružnejšieho materiálu (ľavý stĺpec v 12), napr. sendvič v pevnom obale s fóliou na jednej strane alebo niektoré druhy ovocia či hotových jedál, ktoré sa predávajú na papierových podnosoch a sú obalené plastovým baliacim materiálom. V týchto prípadoch by sa na základe výskytu pevných materiálov v obaloch mal daný výrobok klasifikovať ako nádoba na potraviny.

([25]) Podľa slovníka Macmillan dictionary.

Tabuľka 12

Názorné príklady na rozlišovanie jednorazových plastových nádob na potraviny od balení a vrecúšok

Jednorazová plastová nádoba na potraviny	Jednorazové balenie a vrecúško
Nádoba je úplne alebo čiastočne vyrobená z pevného materiálu obsahujúceho plasty.	Nádoba je vyrobená z pružného materiálu obsahujúceho plasty
	

4.5.5. *Hlavné prvky rozlišovania tanierov od nádob na potraviny*

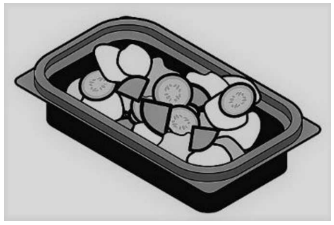
V časti A bode 2, časti E oddiele I bode 1 a časti G bode 1 prílohy k smernici sa na účely tejto smernice vylučujú nápojové obaly, taniere a balenia a vrecúška obsahujúce potraviny z kategórie nádob na potraviny.

Taniermi sa označuje riad, z ktorého sa konzumuje potravina alebo na ktorom sa potravina podáva, pričom nádoby na potraviny sú nádoby, ako napríklad škatule s viečkom či bez viečka, ktoré sa používajú na účely obsiahnutia potraviny.

Tabuľka uvedená ďalej obsahuje niekoľko názorných príkladov toho, ako rozlišovať medzi jednorazovou plastovou nádobou na potraviny a tanierom.

Tabuľka 13

Názorné príklady na rozlišovanie nádob na potraviny od plastových tanierov

Jednorazová plastová nádoba na potraviny	Jednorazový plastový tanier
Ukazovatele, z ktorých vyplýva, že daná nádoba je nádobou na potraviny: — nádoby, ako sú škatule, ktoré sa predávajú s viečkom alebo bez viečka, — sú schopné slúžiť na obsiahnutie potravín, — môžu uľahčiť prepravu jedla, — nádoba sa zvyčajne predáva s vytlačenými informáciami týkajúcimi sa obsahu, zloženia a často aj hmotnosti výrobku. 	Ukazovatele, z ktorých vyplýva, že daná nádoba je tanierom: — riad sa na mieste predaja predáva bez viečka, a to bez ohľadu na to, či je zakrytý napríklad fóliou alebo filmom, — nádoba je určená na servírovanie potraviny alebo na konzumáciu potraviny z nej, no prítomnosť potraviny v nej v čase nákupu nie je nevyhnutná, — hoci ide o prevažne plochú nádobu, spravidla je jej okraj po obvode mierne skosený či vyvýšený, vďaka čomu z nej potravina nevypadne alebo sa z nej nevyleje, — zvyčajne sa na nej neuvádzajú tlačené informácie vrátane informácií o obsahu, zložkách či hmotnosti.

4.6. **Ľahké plastové tašky**

4.6.1. *Opis výrobkov a kritériá týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici*

Nasledujúca tabuľka obsahuje prehľad príslušných opisov uvedených v smernici, ktoré sa týkajú ľahkých plastových tašiek.

Tabuľka 14

Opisy ľahkých plastových tašiek uvedené v smernici

Časť E oddiel I bod 5 a časť G bod 8 prílohy: *„Ľahké plastové tašky v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 1c smernice 94/62/ES“*.
V článku 3 bode 1c smernice o obaloch a odpadoch z obalov sa ľahké plastové tašky vymedzujú takto: *„‚ľahké plastové tašky‘ sú plastové tašky s hrúbkou steny menšou ako 50 mikrónov.“*
Okrem toho sa v článku 3 bode 1d smernice o obaloch a odpadoch z obalov vymedzujú veľmi ľahké plastové tašky takto: *„‚veľmi ľahké plastové tašky‘ sú plastové tašky s hrúbkou steny menšou ako 15 mikrónov, ktoré sa vyžadujú na hygienické účely alebo sa poskytujú ako primárny obal pre nebalené potraviny, keď to pomáha predchádzať plytvaniu potravinami“*.
Všeobecný pojem *„plastové tašky“* sa v článku 3 bode 1b smernice o obaloch a odpadoch z obalov vymedzuje takto: *„‚plastové tašky‘ sú tašky s uchami alebo bez nich, vyrobené z plastu, ktoré sa poskytujú spotrebiteľom na mieste predaja tovaru alebo výrobkov“*.

Špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku v prípade jednorazových plastových tašiek uvedených v prílohe k smernici sa môžu objasniť na základe týchto ukazovateľov:

— Dizajnové charakteristiky výrobku: podľa článku 3 bodu 1c smernice 94/62/ES je v prípade hrúbky steny menšej ako 50 mikrónov zrejmé, že tieto tašky nie sú dizajnovo riešené a koncipované so zámerom opätovného použitia a ako také uvádzané na trh. Toto kritérium náležite odzrkadľuje cieľ smernice znížiť objem odpadu (v moriach). Ako sa uvádza v odôvodnení 4 smernice (EÚ) 2015/720 ([26]), takéto tašky sa opätovne používajú zriedkavejšie ako hrubšie plastové tašky, rýchlejšie sa stanú odpadom a častejšie sa odhadzujú do odpadu vzhľadom na ich ľahkú hmotnosť.

— Miesto predaja alebo distribúcie: sa vzťahuje na miesto predaja, na ktorom sa výrobok dodáva alebo distribuuje spotrebiteľovi (ako sa opisuje v článku 3 bode 1b smernice o obaloch a odpadoch z obalov).

V smernici sú zahrnuté všetky ľahké plastové tašky. Patria sem všetky ľahké plastové tašky (s hrúbkou steny menšou ako 15 mikrónov), ktoré možno vylúčiť z určitých požiadaviek smernice o obaloch a odpadoch z obalov.

4.6.2. *Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov*

Tabuľka 15 obsahuje názorné príklady toho, či sú rôzne druhy plastových tašiek zahrnuté do rozsahu smernice alebo z neho vylúčené.

([26]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/720 z 29. apríla 2015, ktorou sa mení smernica 94/62/ES, pokiaľ ide o zníženie spotreby ľahkých plastových tašiek (Ú. v. EÚ L 115, 6.5.2015, s. 11).

Tabuľka 15

Názorné príklady rôznych druhov plastových tašiek

Druh plastovej tašky	Všeobecné kritériá		Špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku	Výrobok zahrnutý do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčený (spĺňa všetky všeobecné kritériá a špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku?)
	Plast	Jednorazová	Ľahká plastová taška	
Ľahká plastová taška poskytnutá spotrebiteľovi na mieste predaja (hrúbka steny menšia ako 50 mikrónov)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	Zahrnutý
Veľmi ľahká plastová taška poskytnutá spotrebiteľovi na mieste predaja (hrúbka steny menšia ako 15 mikrónov)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	Zahrnutý
Hrubšie plastové tašky (hrúbka steny väčšia ako 50 mikrónov)	ÁNO	NIE	NIE	VYLÚČENÝ Nie je ľahkou taškou, a preto nepatrí do rozsahu smernice.
Vrecia na zber odpadu vyrobené z plastu	ÁNO	ÁNO	NIE	VYLÚČENÝ Nie je „taškou“, a preto nepatrí do rozsahu smernice.

4.7. **Vatové tyčinky**

4.7.1. *Opis výrobkov a kritériá týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici*

Jednorazové plastové vatové tyčinky sa uvádzajú v časti B bode 1 prílohy ako „*Vatové tyčinky do uší, ak nepatria do rozsahu pôsobnosti smernice Rady 90/385/EHS alebo smernice Rady 93/42/EHS*“. V smernici sa neuvádza vymedzenie výrobku týkajúce sa vatových tyčiniek.

Vatovou tyčinkou sa zvyčajne označuje krátka tyčinka s hlavičkou z malého množstva vaty (alebo s chumáčom vaty) na jednom konci alebo na oboch koncoch, ktorá sa často používa na osobnú hygienu, a to obzvlášť na čistenie uší alebo nanášanie líčidiel ([27]). Pri uvádzaní na trh EÚ sú tieto položky zahrnuté v jednotnom kóde spoločného slovníka obstarávania (CPV): Vatové tyčinky 33711410-4.

Na pomoc pri vymedzovaní jednorazových vatových tyčiniek v zmysle tejto smernice slúžia nasledujúce dizajnové charakteristiky výrobku:

— Hrúbka tyčinky: vatové tyčinky určené na iné ako lekárske účely alebo na použitie jednotlivcami v domácnosti sa zvyčajne vyznačujú krátkou a tenkou paličkou z netrvanlivého materiálu.

— Nečistiteľné vatové tyčinky: kúsky vaty sú lepidlom pevne pripevnené ku koncu (koncom) tyčinky tak, aby sa vata pri používaní neuvoľnila. Tyčinky na čistenie uší, ktoré možno umyť alebo vyčistiť, a je tak možné ich opätovne používať, nepatria do rozsahu smernice.

([27]) Slovník Cambridge Dictionary. Zdroj: https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/cotton-bud?q=cotton+buds.

4.7.2. *Špecifické výnimky týkajúce sa konkrétneho výrobku*

Podľa časti B bodu 1 prílohy k smernici o jednorazových plastových výrobkoch sú vatové tyčinky, ktoré patria do rozsahu smernice Rady č. 90/385/EHS alebo smernice Rady č. 93/42/EHS ako zdravotnícke pomôcky, vylúčené z rozsahu pôsobnosti danej smernice ([28]). Definícia zdravotníckej pomôcky v smernici Rady č. 90/385/EHS a v smernici Rady č. 93/42/EHS zahŕňa výrobky používané špecificky na zmiernenie alebo kompenzáciu zranenia alebo zdravotného postihnutia. Ak sa vatové tyčinky považujú za zdravotnícke pomôcky, musia byť výrobcom určené na používanie u ľudí na účely diagnostiky, prevencie, monitorovania, liečby alebo zmiernenia choroby, alebo na účely diagnostiky, monitorovania, liečby, zmiernenia alebo kompenzácie zranenia alebo zdravotného postihnutia, pričom musia byť označené značkou CE podľa smernice 93/42/EHS, ako aj podľa nariadenia (EÚ) 2017/745.

V usmernení EÚ týkajúcom sa uplatňovania smernice Rady č. 93/42/EHS o zdravotníckych pomôckach sa uvádzajú usmernenia týkajúce sa klasifikácie zdravotníckych pomôcok na účely posúdenia rizika. Príklad *„výterových tampónov na odber exsudátov“* zahrnutý ([29]) do týchto usmernení sa týka napríklad *„zdravotníckych výterových tampónov“* ([30]).

Vatové tyčinky určené na zdravotnícke účely sú takisto dizajnovo riešené tak, aby sa používali jednorazovo. Zvyčajne sú však dizajnovo riešené tak, aby sa nimi špecificky uľahčilo vykonávanie sterilných techník, a sú vo všeobecnosti:

— jasné označené tak, že slúžia na zdravotnícke účely (napr. „zdravotnícky výterový tampón“),

— často sa predávajú v sterilnom balení,

— vyznačujú sa dlhšou a odolnejšou paličkou,

— majú jednu hlavičku,

— predávajú a distribuujú sa priamo zdravotníckym pracovníkom prostredníctvom profesionálnych kruhov (napr. prostredníctvom medzipodnikových kanálov), a to napr. výterové tampóny poskytované alebo používané na účely forenznej analýzy či na zdravotnícke alebo vedecké účely vrátane: odberu vzoriek z tela človeka alebo z povrchov, ako aj vrátane testovania v rámci klinickej mikrobiológie a cytológie či testovania DNA.

4.7.3. *Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov*

Nasledujúca tabuľka obsahuje názorné príklady toho, či sú určité druhy vatových tyčiniek zahrnuté do rozsahu smernice alebo z neho vylúčené.

([28]) K 3. júlu 2021, keď uplynie lehota na transpozíciu väčšiny požiadaviek smernice (EÚ) 2019/904, sa už smernice 90/385/EHS a 93/42/EHS nebudú uplatňovať. Od 26. mája 2021 sa bude pri uvádzaní zdravotníckych pomôcok na trh postupovať podľa nariadenia (EÚ) 2017/745 o zdravotníckych pomôckach.

([29]) MEDDEV 2.4/1 rev. 9 strana 31: príklady uvedené pre „Pravidlo 6 – chirurgické invazívne pomôcky určené na dočasné používanie (menej ako 60 minút)“.

([30]) Pirro V, Jarmusch AK, Vincenti M, Cooks RG. *Direct drug analysis from oral fluid using medical swab touch spray mass spectrometry* (Priama analýza prítomnosti drog z tekutín ústnej dutiny pomocou zdravotníckych výterových tampónov prostredníctvom hmotnostnej spektrometrie s využitím dotykového spreja). Analytica Chimica Acta. feb. 2015; 861: 47 – 54. DOI: 10.1016/j.aca.2015.01.008. http://europepmc.org/article/PMC/4513665 Podľa Pirra a ďalších (2015), „Zdravotnícke výterové tampóny majú široké uplatnenie v klinickej mikrobiológii, cytológii a pri testovaní DNA, a to na odber vzoriek z telesných otvorov a povrchov. Ich dizajn sa líši v závislosti od daného použitia, pričom na každé použitie sa zvolí náležitý tvar a materiál. Hlavička výterového tampónu je zvyčajne vyrobená z bavlny, rajónu alebo polyesteru, pričom môže mať kefkovitý, okrúhly, hranatý či kombinovaný tvar. Rukoväť môže byť vyrobená z plastu, dreva, rolovaného papiera alebo kovového drôtu.“

Tabuľka 16

Názorné príklady rôznych druhov vatových tyčiniek

Druh vatovej tyčinky	Všeobecné kritériá		Špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku			Výrobok zahrnutý do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčený (spĺňa všetky všeobecné kritériá a špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku?)
	Plast	Jednorazová	Palička z netrvanlivého materiálu	Nečistiteľné vatové tyčinky	Nie je zdravotníckou pomôckou	
Obojstranné vatové tyčinky s plastovou paličkou	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Vatová tyčinka s inou ako plastovou paličkou	NIE	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	VYLÚČENÝ: Výrobok neobsahuje plasty.
Jednostranný výterový tampón (s jednou hlavičkou) s plastovou paličkou určený na odber vzorky	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	NIE	VYLÚČENÝ: Výrobok určený na zdravotnícke účely
Plastové opätovne použiteľné čistiace tyčinky	ÁNO	NIE	NIE	NIE	ÁNO	VYLÚČENÝ: Výrobok určený na viacnásobné použitie

4.8. **Balóny a paličky na balóny**

4.8.1. *Opis výrobkov a kritériá týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici*

Balónom sú venované články 8 a 10, pričom paličky na balóny podliehajú článku 5 smernice, ale konkrétne sa v smernici nevymedzujú.

Nasledujúca tabuľka obsahuje prehľad príslušných opisov balónov a paličiek na balóny uvedených v smernici.

Tabuľka 17

Opisy balónov a paličiek na balóny uvedené v smernici

Balóny:
— Časť E oddiel II bod 2 a časť G bod 7 prílohy: *„Balóny, s výnimkou balónov na priemyselné alebo iné profesionálne využitia a uplatnenia nedistribuovaných spotrebiteľom.“*

Paličky na balóny:
— Časť B bod 6 prílohy: *„paličky určené na pripevnenie k balónom a podopieranie balónov, s výnimkou balónov na priemyselné alebo iné profesionálne využitia a uplatnenia nedistribuovaných spotrebiteľom, ako aj mechanizmy takýchto paličiek“.*

Na účely určenia balónov patriacich do rozsahu tejto smernice možno identifikovať tieto všeobecné vlastnosti:

— Ako balón sa zvyčajne označuje neporézny vak z ľahkého materiálu, ktorý je určený na nafúknutie vzduchom alebo plynom. Pri uvádzaní na trh sú tieto predmety primárne zahrnuté v rámci tohto kódu CPV: Hračkárske balóny a lopty (37525000-4).

— Palička na balón: V súlade s časťou B bodom 6 prílohy k smernici ide o paličky určené na pripevnenie k balónom a podopieranie balónov.

Ako sa uvádza v odôvodnení 11, latex nespĺňa podmienky prírodného nemodifikovaného polyméru, predmetná smernica sa teda na latexové balóny vzťahuje, pretože definícia plastov „*by sa (...) mala týkať predmetov z gumy založených na polyméroch*“.

Na pomoc pri vymedzovaní jednorazových balónov a paličiek na balóny na účely tejto smernice slúžia nasledujúce dizajnové charakteristiky výrobku:

— Tesnenia, ventily a uzatváracie mechanizmy: neprítomnosť ventilu alebo tesnenia, ktoré by umožňovali viacnásobné nafúknutie a vyfúknutie. Balóny, ktorých koniec je potrebné uviazať uzlom, povrazom alebo stuhou, aby z nich neunikol vzduch, a ktoré stratia svoju kvalitu opätovným rozväzovaním a zaväzovaním. Preto sa považujú za jednorazové. Balóny, ktoré sú dizajnovo riešené tak, aby ich bolo možné nafúknuť a vyfúknuť prostredníctvom (opätovne) uzatvárateľného ventilu bez toho, aby sa znížila ich kvalita a funkčnosť medzi použitiami, sa považujú za viacnásobne použiteľné.

— Možnosť opätovného nafúknutia: Balóny, ktoré sa kupujú už naplnené vzduchom alebo héliom, sa považujú za jednorazové, pretože spotrebiteľ ich nemôže opätovne nafúknuť. Samonafukovacie balóny (so zabudovaným nafukovacím mechanizmom) sa takisto považujú za jednorazové.

4.8.2. *Špecifické výnimky týkajúce sa konkrétneho výrobku*

Podľa časti E oddielu II bodu 2 a časti G bodu 7 prílohy by balóny na priemyselné alebo iné profesionálne použitie a uplatnenie, ktoré sa nedistribuujú spotrebiteľom, mali byť vylúčené z príslušných ustanovení smernice.

V rozsahu pôsobnosti smernice rovnako nie sú na základe časti B bodu 6 prílohy zahrnuté paličky určené na pripevnenie k balónom a podopieranie balónov na priemyselné alebo iné profesionálne použitie a uplatnenie nedistribuované spotrebiteľom, ako ani mechanizmy takýchto paličiek.

Dôležitými prvkami, na základe ktorých možno určiť, či sú balóny určené na domáce alebo profesionálne použitie, je miesto nákupu, distribučný kanál či typ koncového používateľa.

Za balóny určené na priemyselné alebo profesionálne použitie by sa mali považovať tieto balóny:

— balóny a paličky určené na pripevnenie k balónom a podopieranie balónov, ktoré sa predávajú prostredníctvom priemyselných alebo profesionálnych, napr. medzipodnikových, kanálov,

— balóny a paličky určené na pripevnenie k balónom a podopieranie balónov na priemyselné alebo iné profesionálne využitie alebo uplatnenie, napr. výskum, meteorologické balóny, priemyselné, profesionálne dekorácie, a ktoré nie sú distribuované spotrebiteľom.

Balóny a paličky na balóny, ktoré sa predávajú prostredníctvom kanálov fungujúcich medzi podnikom a spotrebiteľom alebo sa distribuujú súkromným zákazníkom, napr. balóny a paličky na balóny, ktoré si jednotliví spotrebitelia môžu zakúpiť v obchode alebo ktoré sa distribuujú spotrebiteľom na súkromnom podujatí, sa nepovažujú za balóny určené na priemyselné alebo iné profesionálne použitie alebo uplatnenie, ale na domáce použitie. Tieto výrobky by preto mali byť zahrnuté do rozsahu pôsobnosti smernice. V záujme zabránenia obchádzaniu smernice by do rozsahu jej pôsobnosti mali byť zahrnuté aj balóny a paličky na balóny, pri ktorých nie je v čase uvedenia na trh jasné, či sú určené na priemyselné alebo domáce použitie.

4.8.3. *Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov*

Nasledujúca tabuľka obsahuje názorné príklady toho, či sú určité druhy balónov a paličiek na balóny zahrnuté do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčené.

Tabuľka 18

Názorné príklady rôznych balónov a paličiek na balóny

Druhy balónov; paličky na balóny	Všeobecné kritériá		Špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku	Výrobok zahrnutý do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčený (spĺňa všetky všeobecné kritériá a špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku?)
	Plast	Jednorazový	Určený na domáce použitie	
Jednorazové latexové balóny na domáce použitie alebo uplatnenie	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Jednorazové polyetylénтereftalátové alebo fóliové balóny na domáce použitie alebo uplatnenie	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Jednorazové plastové paličky na balóny na domáce použitie	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Opätovne použiteľné plastové nafukovacie hračky a „rámčeky na selfie“ vrátane opätovne utesniteľného ventilu	ÁNO	NIE	ÁNO	VYLÚČENÝ: výrobok určený na viacnásobné použitie
Opätovne použiteľné plastové stojany na balóny	ÁNO	NIE	NIE	VYLÚČENÝ: výrobok určený na viacnásobné použitie
Balóny na priemyselné využitie a uplatnenie, napr. teplovzdušný balón, meteorologický balón	ÁNO	NIE	NIE	VYLÚČENÝ: výrobky určené na profesionálne alebo priemyselné použitie

4.9. **Hygienické vložky, tampóny a tampónové aplikátory**

4.9.1. *Opis výrobkov a kritériá týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici*

Smernica neobsahuje vymedzenie pojmov hygienické vložky, tampóny a tampónové aplikátory v rozsahu pôsobnosti smernice. Na určenie hygienických vložiek, tampónov a tampónových aplikátorov v rozsahu pôsobnosti smernice možno identifikovať nasledujúce všeobecné vlastnosti:

— Jednorazové hygienické vložky sú hygienické výrobky používané na absorbovanie a zadržiavanie tekutín, ktoré sú spravidla určené na vyhodenie do odpadu po jednom použití.

— Jednorazové hygienické vložky často pozostávajú z viacerých materiálových vrstiev vrátane absorpčného jadra, ktoré je vyrobené najmä z celulózových a syntetických vlákien a ktoré absorbuje tekutiny. Na účely smernice pod pojem hygienické vložky nepatria len klasické hygienické vložky, ale aj slipové vložky, keďže tieto výrobky sú podkategóriou hygienických vložiek ([31]) a ako také spĺňajú kritériá jednorazového plastového výrobku. Obidva výrobky sa skladajú z podobných materiálov a majú rovnaký sklon stať sa odpadom v moriach v dôsledku nevhodného zneškodnenia, t. j. ak sa po použití spláchnu do toalety, a môžu sa dostať do morského prostredia cez systém čistenia odpadových vôd.

([31]) Pozri webové sídlo združenia EDANA na adrese https://www.edana.org/nw-related-industry/nonwovens-in-daily-life/absorbent-hygiene-products/feminine-care, informácie boli získané 9. marca 2021.

Jednorazové plastové tampóny sa vo všeobecnosti skladajú z troch vrstiev vrátane absorpčného jadra, ktoré je vyrobené buď z viskózy, bavlny či polyesteru alebo zo zmesi týchto vlákien ([32]). Môžu byť obsiahnuté v tampónovom aplikátore, ktorý sa zvyčajne skladá z natieraného papiera (obsahujúceho tenkú plastovú vrstvu) alebo z tvrdého plastu. Hoci sa niektoré kategórie tampónov vyrábajú z bavlneného materiálu, mnohé obsahujú plastovú sieťovinu. Týmto pojmom sa označuje tenká vrstva netkanej alebo perforovanej plastovej fólie, ktorá pomáha znížiť uvoľňovanie vlákien a uľahčuje vkladanie a vyberanie tampónov. Oddiel 2.1 obsahuje usmernenia k určovaniu toho, či dané vlákno spĺňa kritérium pre výnimku týkajúcu sa prírodných polymérov, ktoré neboli chemicky modifikované.

Medzi dizajnové charakteristiky výrobku, ktoré sa týkajú hygienických vložiek, tampónov a tampónových aplikátorov určených na jednorazové použitie, patrí podmienka, že výrobok nemožno umývať/prať ani viacnásobne použiť, pretože procesom umývania/prania sa zničí štruktúra a funkčnosť týchto výrobkov.

4.9.2. *Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov*

Nasledujúca tabuľka obsahuje príklady toho, či sú určité druhy hygienických vložiek, tampónov a tampónových aplikátorov zahrnuté do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčené.

Tabuľka 19

Názorné príklady rôznych hygienických vložiek, tampónov a tampónových aplikátorov

Druhy hygienických vložiek, tampónov a tampónových aplikátorov	Všeobecné kritériá		Výrobok zahrnutý do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčený (spĺňa všetky všeobecné kritériá a špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku?)
	Plast	Jednorazový	
Do skupiny zastrešujúcej hygienické vložky, tampóny a tampónové aplikátory obsahujúce plasty patria všetky kategórie hygienických vložiek bez ohľadu na tvar, veľkosť, hrúbku a úroveň savosti, ktoré obsahujú plasty a sú určené na to, aby sa po použití vyhodili do odpadu.	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Hygienické vložky (vrátane slipových vložiek) alebo tampóny, ktoré neobsahujú plast	NIE	ÁNO	VYLÚČENÝ: výrobok bez obsahu plastu
Opätovne použiteľné (umývateľné/prateľné) menštruačné výrobky, ako sú prateľné látkové vložky, umývateľný opätovne použiteľný menštruačný kalíšok (alternatíva tampónu), menštruačná spodná bielizeň (prateľné nohavičky s integrovanou absorpčnou vložkou)	NIE/prateľné vložky bez obsahu plastu ÁNO/opätovne použiteľné tampóny, tampónové aplikátory a vložky môžu obsahovať plast (napr. sponu na prateľné látkové vložky)	NIE	VYLÚČENÝ: Výrobky nie sú jednorazové.

([32]) EDANA. (december 2019). Zložky absorpčných hygienických produktov – intímnych vložiek/slipových vložiek. Zdroj: https://www.edana.org/nw-related-industry/nonwovens-in-daily-life/absorbent-hygiene-products/feminine-care.

4.10. **Vlhčené utierky**

4.10.1. *Opis výrobkov, kritériá a výnimky týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici*

Tabuľka 20 obsahuje prehľad relevantných opisov jednorazových plastových vlhčených utierok uvedených v smernici.

Tabuľka 20

Opisy vlhčených utierok uvedené v smernici

Časť D bod 2, časť E oddiel II bod 1 a časť G bod 6 prílohy: „*Vlhčené utierky, t. j. vopred vlhčené utierky na osobné použitie a použitie v domácnosti*“. Odôvodnenie 12: „*Do rozsahu pôsobnosti tejto smernice by mali patriť [aj] vlhčené utierky na osobné a domáce použitie, zatiaľ čo vlhčené utierky na priemyselné použitie by mali z neho byť vylúčené.*“

Vlhčené utierky vyrobené z iných ako prírodných polymérov alebo prírodných polymérov, ktoré boli chemicky upravené, ako sú polyester a polyhydroxyalkanoáty (PHA), patria do rozsahu smernice. Vlhčené utierky vyrobené výlučne z prírodných polymérov, ktoré neboli chemicky upravené, ako sú viskóza a lyocell, nepatria do rozsahu pôsobnosti smernice.

V smernici sa uvádzajú tieto hlavné kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku, ktorých cieľom je určiť, či jednorazová vlhčená utierka patrí do rozsahu pôsobnosti smernice: vopred vlhčené utierky a utierky na osobné použitie a použitie v domácnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno vlhčenú utierku v kontexte smernice chápať ako kúsok vopred nasiaknutého alebo vopred vlhčeného materiálu s obsahom plastu, ktorý je koncipovaný, dizajnovo riešený a umiestňovaný na trh na jednorazové použitie (teda výrobok, ktorý možno po použití vyhodiť do odpadu) a určený na osobnú starostlivosť, napr. na osobnú hygienu, alebo na použitie v domácnosti, napr. na účely čistenia domácnosti. Vopred vlhčené utierky zvyčajne obsahujú impregnačnú tekutinu, ktorá sa pridáva do utierky predtým, ako sa umiestni na trh.

Vlhčená utierka na osobnú starostlivosť je určená na hygienické účely. Patria medzi ne čistenie a starostlivosť o pleť u dospelých ľudí aj u malých detí, napr. detské utierky, kozmetické utierky/utierky na odstraňovanie líčidiel, utierky na intímnu starostlivosť atď.

Vlhčená utierka na domáce použitie je určená na použitie v domácich priestoroch. Patria medzi ne vlhčené utierky na účely čistenia domácnosti, napr. utierky používané na čistenie povrchov v kuchyni a kúpeľni, vlhčené utierky používané na čistenie osobných vozidiel, utierky na čistenie okuliarov a pod.

Okrem toho sa tieto výrobky zvyčajne predávajú na trhu v baleniach obsahujúcich viaceré jednorazové vlhčené utierky.

Hoci nie sú výslovne uvedené v smernici, vlhčené utierky, ktoré sú koncipované, dizajnovo riešené a umiestnené na trh na profesionálne použitie, ako napríklad medicínske či zdravotnícke utierky, by nespĺňali kritérium osobnej starostlivosti alebo domáceho použitia. Tieto výrobky sa preto nepovažujú za výrobky patriace do rozsahu pôsobnosti smernice.

Miesto nákupu, distribučný kanál a typ koncového používateľa sú dôležitými prvkami, ktoré by sa mali zohľadniť pri stanovovaní, či sú určité vlhčené utierky určené na domáce alebo profesionálne použitie. Vlhčené utierky predávané prostredníctvom profesionálnych distribučných kanálov, napr. medzipodnikových kanálov, ktoré používajú zdravotnícki pracovníci, sa považujú za výrobky určené na profesionálne použitie, a teda nepatria do rozsahu pôsobnosti smernice. Vlhčené utierky, ktoré sa predávajú v rámci kanálov fungujúcich medzi podnikom a spotrebiteľom a distribuujú sa iným ako profesionálnym spotrebiteľom, napr. vlhčené utierky, ktoré si jednotliví spotrebitelia môžu zakúpiť v lekárni a používať doma, sa však nepovažujú za výrobky na profesionálne použitie. Tieto výrobky sú preto zahrnuté do rozsahu pôsobnosti smernice.

Nasledujúca tabuľka obsahuje neúplný zoznam kategórií vlhčených utierok zahrnutých alebo nezahrnutých do rozsahu pôsobnosti smernice ([33]):

Tabuľka 21

Príklady kategórií vlhčených utierok

Kategória výrobku: vlhčené utierky	
V rozsahu pôsobnosti smernice	Osobná starostlivosť
	— detské utierky — čistiace utierky na pleť (vrátane rúk a tela) — dezinfekčné utierky na ruky vrátane utierok poskytovaných spotrebiteľom v lietadlách, na letiskách, vo vlakoch alebo na iných miestach — utierky na tvár/kozmetické utierky (napr. pleťové masky alebo „textilné pleťové masky“, utierky na čistenie pleti/odstraňovanie líčidiel) — utierky na intímnu starostlivosť — toaletné papierové utierky
	Vlhčené utierky na použitie v domácnosti
	— utierky na čistenie domácnosti používané na odstraňovanie škvŕn a čistenie povrchov, ako sú podlahy, kúpeľne, kuchyne, nábytok, okná, televízne a počítačové obrazovky atď. — dezinfekčné utierky určené na použitie v domácnosti vrátane utierok poskytovaných spotrebiteľom v lietadlách, na letiskách, vo vlakoch alebo na iných miestach — utierky na čistenie okuliarov — utierky na autá, určené na domáce použitie — utierky na čistenie spoločenských zvierat určené na domáce použitie
Vylúčené z rozsahu pôsobnosti smernice	priemyselné vlhčené utierky
	— automobilové utierky (utierky s olejovými a chemickými absorbentmi slúžiace na ošetrenie povrchu a jeho leštenie) určené na priemyselné alebo profesionálne použitie — priemyselné utierky pre elektronické a počítačové zariadenia (utierky na utieranie prachu a jemné a precízne čistenie) určené na priemyselné alebo profesionálne použitie — potravinárske utierky (utierky na čistenie strojov, údržbu, absorpciu tekutín, čistenie rúk) určené na priemyselné alebo profesionálne použitie — utierky na účely údržby priestorov (leštenie, čistenie a údržba zariadení, čistenie podláh namokro, utieranie prachu) určené na priemyselné alebo profesionálne použitie — utierky používané pri výrobe, technickej prevádzke alebo údržbe (utierky na čistenie strojov, údržbu, absorpciu tekutín, čistenie rúk) určené na priemyselné alebo iné profesionálne použitie — utierky pre optický priemysel (utierky na leštenie, utieranie prachu) určené na priemyselné alebo profesionálne použitie — tlačiarenské priemyselné utierky (utierky na čistenie strojov, údržbu, absorpciu tekutín, čistenie rúk) určené na priemyselné alebo profesionálne použitie — priemyselné utierky pre dopravné zariadenia (utierky na čistenie a údržbu vozidiel a na čistenie okien) určené na priemyselné alebo profesionálne použitie
	Profesionálne použitie
	— medicínske/zdravotnícke utierky, ako sú nemocničné dezinfekčné utierky na čistenie a dezinfekciu povrchov, určené na priemyselné alebo profesionálne použitie — medicínske/zdravotnícke utierky, ako sú utierky používané v rámci starostlivosti o pacienta slúžiace na hygienické účely, určené na priemyselné alebo profesionálne použitie

V záujme zabránenia obchádzaniu smernice do rozsahu jej pôsobnosti patria vlhčené utierky, pri ktorých nie je jasné, či sú určené na priemyselné alebo domáce použitie.

4.10.2. *Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov*

Tabuľka 22 obsahuje usmernenia o tom, ako vykladať všeobecné kritériá a špecifické kritériá súvisiace s konkrétnym výrobkom, ktoré sa týkajú vlhčených utierok, spolu s príkladmi toho, či sú určité druhy vlhčených utierok zahrnuté do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčené.

([33]) EDANA, (bez dátumu). *Industrial wipes* (Priemyselné utierky). Zdroj: www.edana.org/nw-related-industry/nonwovens-in-daily-life/wipes/industrial-wipes.

Tabuľka 22

Príklady rôznych druhov vlhčených utierok

Druh vlhčených utierok	Všeobecné kritériá		Špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku		Výrobok zahrnutý do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčený (spĺňa všetky všeobecné kritériá a špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku?)
	Plast	Jednorazový	Vopred vlhčené	Osobná starostlivosť alebo domáce použitie	
Vlhčená utierka s obsahom plastu	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Vlhčená utierka vyrobená z viskózy alebo lyocellu (regenerovanej celulózy) a bez obsahu polyesteru alebo iných plastov	NIE	ÁNO	ÁNO	ÁNO	VYLÚČENÝ: Výrobok nie je úplne ani čiastočne vyrobený z plastu
Vopred vlhčená utierka (na obale výrobku môže byť uvedené napr.: „vopred nasiaknuté obrúsky“ alebo „vopred vlhčené“)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Suchá utierka (napr. nie je vopred vlhčená pred umiestnením na trh; na obale výrobku môže byť takisto uvedené: „suché utierky na čistenie pleti“)	ÁNO	ÁNO	NIE	ÁNO	VYLÚČENÝ: Výrobok nie je „vopred vlhčený“.
Vlhčená utierka na osobnú starostlivosť (na obale výrobku môže byť uvedené napr.: „vlhčené utierky na odstraňovanie líčidiel“ alebo „detské utierky“)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Vlhčené utierky na domáce použitie (na obale výrobku môže byť uvedené napr.: „viacúčelová utierka na čistenie domácnosti“)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Priemyselná vlhčená utierka (napr. vlhčené utierky používané v priemysle na čistenie strojov)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	NIE	VYLÚČENÝ: Výrobok sa považuje za priemyselnú vlhčenú utierku.
Vlhčená utierka na profesionálne použitie (napr. medicínske/zdravotnícke utierky predávané prostredníctvom profesionálnych medzipodnikových distribučných kanálov, ktoré sú určené pre zdravotníckych pracovníkov)	ÁNO	ÁNO	ÁNO	NIE	VYLÚČENÝ: Výrobok nie je určený na domáce použitie.

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/4813/oj

4.11. **Tabakové výrobky s filtrami a filtre predávané na použitie v kombinácii s tabakovými výrobkami**

4.11.1. *Opis výrobkov a kritériá týkajúce sa výrobkov uvedené v smernici*

Nasledujúca tabuľka obsahuje prehľad relevantných opisov, ktoré sa týkajú tabakových výrobkov s filtrami a filtrov určených na použitie v kombinácii s tabakovými výrobkami podľa smernice.

Tabuľka 23

Opisy tabakových výrobkov s filtrami a filtrov uvedené v smernici

V článku 3 bode 18 sa uvádzajú tabakové výrobky v zmysle vymedzenia pojmu v článku 2 bode 4 smernice 2014/40/EÚ. V časti D bode 3, časti E oddiele III a časti G bode 5 prílohy sa tabakové výrobky opisujú ako „*Tabakové výrobky s filtrami a filtre predávané na použitie v kombinácii s tabakovými výrobkami*“. V článku 2 bode 4 smernice 2014/40/EÚ sa „tabakové výrobky“ vymedzujú takto: „‚tabakové výrobky‘ sú výrobky, ktoré sa môžu spotrebúvať a pozostávajú, hoci len čiastočne, z tabaku, a to tiež geneticky modifikovaného“.

Tabakové výrobky s filtrami alebo filtre predávané na použitie v kombinácii s tabakovými výrobkami s obsahom acetátu celulózy sa považujú za chemicky modifikovaný prírodný polymér a za predpokladu, že spĺňajú ostatné príslušné podmienky pre tieto výrobky, preto patria do rozsahu pôsobnosti smernice.

Hlavné kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku, ktorých cieľom je určiť, či tabakový výrobok s filtrom alebo filter predávaný na použitie v kombinácii s daným tabakovým výrobkom patria do rozsahu pôsobnosti smernice:

— Výrobok je tabakovým výrobkom (v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 4 smernice 2014/40/EÚ) a výrobok obsahuje filter: napr. cigareta alebo cigara.

— Výrobok je samostatným filtrom určeným na použitie s tabakovými výrobkami: napr. filtrová špička alebo minifilter.

4.11.2. *Prehľad výrobkov a zoznam názorných príkladov*

Tabuľka 24 obsahuje názorné príklady toho, či sú určité druhy tabakových výrobkov s filtrami a filtrov určených na použitie v kombinácii s tabakovými výrobkami zahrnuté do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčené.

Tabuľka 24

Príklady rôznych druhov tabakových výrobkov s filtrami a filtrov určených na použitie v kombinácii s tabakovými výrobkami

Druh tabakového výrobku alebo filtra	Všeobecné kritériá		Špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku	Výrobok zahrnutý do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčený (spĺňa všetky všeobecné kritériá a špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku?)
	Plast	Jednorazový	Tabakový výrobok s filtrom alebo filter predávaný na použitie v kombinácii s tabakovými výrobkami	
Cigareta alebo cigara s obsahom plastu	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ
Samostatné jednorazové filtre s obsahom plastu	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ZAHRNUTÝ

Druh tabakového výrobku alebo filtra	Všeobecné kritériá		Špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku	Výrobok zahrnutý do rozsahu pôsobnosti smernice alebo z neho vylúčený (spĺňa všetky všeobecné kritériá a špecifické kritériá týkajúce sa konkrétneho výrobku?)
	Plast	Jednorazový	Tabakový výrobok s filtrom alebo filter predávaný na použitie v kombinácii s tabakovými výrobkami	
Elektronické cigarety alebo vaporizérové výrobky vrátane plastových a iných ako plastových filtrov	ÁNO	NIE	NIE	VYLÚČENÝ: Výrobok je určený na viacnásobné použitie; výrobok neobsahuje tabak.
Elektronické zariadenie určené na používanie so zohriatym tabakovým výrobkom vrátane jednorazového filtra s obsahom plastu	ÁNO	ÁNO (filter)	ÁNO	ZAHRNUTÝ: Hoci je elektronické zariadenie určené na viacnásobné použitie, tabak a filtre sú určené na jednorazové použitie.
Voľný tabak, napr. tabak určený na použitie vo fajke alebo v ručne šúľanej cigarete bez filtra s obsahom plastu	NIE	ÁNO	NIE	VYLÚČENÝ: Výrobok nie je úplne alebo čiastočne vyrobený z plastu; výrobok neobsahuje filter.

PRÍLOHA

Prehľad jednorazových plastových výrobkov, ich opisy a príslušné požiadavky stanovené v smernici

Jednorazové plastové výrobky	Príslušná časť prílohy a uplatniteľné kľúčové požiadavky s výnimkou povinností podávania správ		Najrelevantnejšia časť prílohy k smernici obsahujúca opisy výrobkov
Balóny	časť E	rozšírená zodpovednosť výrobcov (článok 8 ods. 3)	časť E oddiel II bod 2
	časť G	zvyšovanie informovanosti (článok 10)	časť G bod 7
Paličky na balóny	časť B	obmedzenia pre uvedenie na trh (článok 5)	časť B bod 6
Nápojové fľaše ≤ 3 l vrátane ich uzáverov a viečok	časť C	požiadavky na výrobok (článok 6 ods. 5)	časti C a F
	časť F	triedený zber (článok 9)	
Nápojové obaly ≤ 3 l vrátane ich uzáverov a viečok	časť C	požiadavky na výrobok (článok 6 ods. 1 až 4)	časť C
	časť E	rozšírená zodpovednosť výrobcov (článok 8 ods. 2)	časť E oddiel I bod 3
	časť G	zvyšovanie informovanosti (článok 10)	časť G bod 3
Nápojové obaly vyrobené z expandovaného polystyrénu vrátane ich uzáverov a viečok	časť B	obmedzenia pre uvedenie na trh (článok 5)	Neuvádzajú sa žiadne špecifické opisy týkajúce sa konkrétneho výrobku.
Miešadlá na nápoje	časť B	obmedzenia pre uvedenie na trh (článok 5)	Neuvádzajú sa žiadne špecifické opisy týkajúce sa konkrétneho výrobku.
Poháre na nápoje	časť D	požiadavky na označovanie (článok 7)	Neuvádzajú sa žiadne špecifické opisy týkajúce sa konkrétneho výrobku.
Poháre na nápoje vrátane ich uzáverov a viečok	časť A	zníženie spotreby (článok 4)	
	časť G	zvyšovanie informovanosti (článok 10)	
	časť E	rozšírená zodpovednosť výrobcov (článok 8 ods. 2)	
Poháre na nápoje vyrobené z expandovaného polystyrénu vrátane ich uzáverov a viečok	časť B	obmedzenia pre uvedenie na trh (článok 5)	Neuvádzajú sa žiadne špecifické opisy týkajúce sa konkrétneho výrobku.
Vatové tyčinky	časť B	obmedzenia pre uvedenie na trh (článok 5)	Neuvádzajú sa žiadne špecifické opisy týkajúce sa konkrétneho výrobku.
Príbory (vidličky, nože, lyžice, jedálne paličky)	časť B	obmedzenia pre uvedenie na trh (článok 5)	Neuvádzajú sa žiadne špecifické opisy týkajúce sa konkrétneho výrobku.

Jednorazové plastové výrobky	Príslušná časť prílohy a uplatniteľné kľúčové požiadavky s výnimkou povinností podávania správ		Najrelevantnejšia časť prílohy k smernici obsahujúca opisy výrobkov
Nádoby na potraviny	časť A	zníženie spotreby (článok 4)	časť A bod 2
	časť E	rozšírená zodpovednosť výrobcov (článok 8 ods. 2)	časť E oddiel I bod 1
	časť G	zvyšovanie informovanosti (článok 10)	časť G bod 1
Nádoby na potraviny vyrobené z expandovaného polystyrénu	časť B	obmedzenia pre uvedenie na trh (článok 5)	časť B bod 7
Ľahké plastové tašky	časť E	rozšírená zodpovednosť výrobcov (článok 8 ods. 2)	článok 3 ods. 1c smernice 94/62/ES
	časť G	zvyšovanie informovanosti (článok 10)	
Balenia a vrecúška	časť E	rozšírená zodpovednosť výrobcov (článok 8 ods. 2)	časť E oddiel I bod 2
	časť G	zvyšovanie informovanosti (článok 10)	časť G bod 2
Taniere	časť B	obmedzenia pre uvedenie na trh (článok 5)	Neuvádzajú sa žiadne špecifické opisy týkajúce sa konkrétneho výrobku.
Hygienické vložky, tampóny a tampónové aplikátory	časť D	požiadavky na označovanie (článok 7)	Neuvádzajú sa žiadne špecifické opisy týkajúce sa konkrétneho výrobku.
	časť G	zvyšovanie informovanosti (článok 10)	
Slamky	časť B	obmedzenia pre uvedenie na trh (článok 5)	Neuvádzajú sa žiadne špecifické opisy týkajúce sa konkrétneho výrobku.
Tabakové výrobky s filtrami a filtre predávané na použitie v kombinácii s tabakovými výrobkami	časť D	požiadavky na označovanie (článok 7)	článok 2 ods. 4 smernice 2014/40/EÚ
	časť E	rozšírená zodpovednosť výrobcov (článok 8 ods. 3)	
	časť G	zvyšovanie informovanosti (článok 10)	
Vlhčené utierky	časť D	požiadavky na označovanie (článok 7)	časť D bod 2
	časť E	rozšírená zodpovednosť výrobcov (článok 8 ods. 3)	časť E oddiel II bod 1
	časť G	zvyšovanie informovanosti (článok 10)	časť G bod 6